

העונות הכהות

תגמול!

האם הוא
מועיל

סיפור השער:

זוכה פרס אוסקר

מארלון
בראנדו

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

חטיבת השלישית של
מבצע חיר

מס' 913 שנה 16
כי נים תשמי
12.4. 1955
המחיר: 350 מרווח

רח' גליקסון 4 תל-אביב. טען חסברקים:
פונדקס' ת. ד. 136, 1979, 26785.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראל בע"מ, ת"א 23204.

משה כרמלי, יחיאל כשן, ניצה נבי, יולי גילי, רותי ורד, בחי ורבי, יוחנן ורבי, אסתר מאכר, אביבה סטן, עמוס קינן, סילבי כסא, אברהם פטרסון.

אין המערכת אחראית עבור תוכן הסדרות. מלבד עבור מודעות המספרות תחת הכותרת "רוח לזכור", "רוח למבקר", "רוח לנשק" וכו'. המכונות עליהן חבוי המערכת ובדקות עליהם. המודע, "רוח לזכור" כולל מודעות מסע מסלול וארגונים סיכורים אשר אין המערכת אחראית לתוכן ולדעות המודעות בהן, ושאינו משקפות בשום צורה שיא את דעות המערכת.

ז'יג'י ז'יג'י

דומה שבעקבות מכתבי הסטודנטים היש-ראליים, קורא העולם הזה, שהופיעו במדור זה התארגנה באופן ספונטאני מערכת-תע' מולה סטודנטאית ברחבי העולם. דיניס-רוח'ש' בנות מפורסות מוסיפים להגיע למערכת. הם מוכיחים, אגב, כי אין כמעט סטודנט ישראלי בעולם שאין העולם הזה מגיע אליו, אם בעזרת מוני ישר וואם בעזרת קרובים דואגים, השולחים להם את גלינותיהם מן הארץ.

השבוע קיבלתי דו"ח נוסף, הפעם מירי שלמה ("מוני") מרקוס, עזיר פתח-תקואה ה' לומד אוניברסיטה במיכללה הממלכתית של מדינת אוהייאו, ארצות-הברית.

כותב מוני מעיר קולומביס:

"במיכללה זו נמצאים על ארבעה סטודנט ימים ישראליים (בניהם סטודנטית אחת) כח' משים סטודנטים ערבים, מכל ארצות ערב. בבנין שאני מתגורר נמצאים גם שני ערבים, אחד מסוריה והשני יליד הארץ (שכן) שהת' גורר בחיפה וברח ללבנון בשעת "הבריחה הגדולה". היחסים בינינו וידידותיים למדי.

מדי פעם בפעם אנו נפגשים בחדר הטל' ויוזיה ומשוחחים על הכל חוץ מאשר על המורח התיכון. רק עם הסורי (כנראה שכל הסורים דומים אחד לשני) היה לי פעם וי' כוח פוליטי. הוא ניסה לשכנע אותי שיהיה דים שנולדו בארץ (נודע לו שאני "עבר") הם כמו ערבים (להבדיל) ולערבים אין דבר כגנ' דם, אך המלחמה פרצה רק בגלל היהודים שבאו מהחוץ והשיתו את ילידיהם בארץ. "בא' היהם" הערבים. הוא ניסה למשוך אותי עוד כמה פעמים לויכוח, עד שנודע לו שהייתי טים בחיל-האוויר, ומאז הוא מתרחק ממני משום מה.

הצרה היא לא בזה שהוא מנסה לשכנע אותי, אלא שהערבים משכנעים את שאר הסטודנטים. יש לציין שהם מנהלים תעמולה הזקה מאד לעיננו, ופעמים רבות יש אונן קשבת לדבריהם. בולט מפרה שקרה לי עם כושי אחד. הוא נגש אלי והראה לי תמונות בלייף על מה שנעשה בעונה, והתלונן עד כמה שהיהודים הם תוקפנים. בקצור, הוא לא "מבסוט" מאתנו.

אמנם הוא הורה על האמת כי הוא אוהד את הערבים מכיון שנקודת מבטו על העולם יצאת מהבעיה "שחור-לבן", והוא חושב ש' שלטון ערבי בערב ובאפריקה יעזור לעני' ינו הוא. מצד שני ידוע לו שישיראל נמצאת

בקשרים הדוקים עם דרום-אפריקה, ודרום-אפריקה היא כנראה לגבוי "מפלצת" לבנה (יותר מאשר ארצות-הברית). נסיתי להסביר ולספר לו את "הצינונות" על רגל אחת (אגב) הפכתי את דף הלייף והראתי לו את האר' טובוס של אש"ד שהיתקף במעלה העקרים ביום אילת) ואת כל הבעיות הכרוכות בה (במידה שאני עצמי יודע עליהן).

הכוונה במכתבי זה לא לספר על שני ער' בים וכשי, אלא להתרעע על חוסר מוחלט של תעמולה ישראלית מאורגנת, שתצא אחר כל נסיון ערבי לסילוף דברים (והמצינונות מרובים). אפילו העתונים בקולומבוס, למ' רות שהם נראים אובייקטיביים למדי, כותבים את מאמריהם (במידה שהם ניתנים על יד' ראל וערב) ברוח ידידותית לגבי הערבים (ביחוד לאחר ההתקפה בעזה).

אין אני ידע מה שנעשה בקשר לתעמולה ישראלית כחוף דמזרחי (ניו-יורק, בוסטון, פילדלפיה וכו') אך כן במרכז כמעט ולא נשמע דבר, וזה מורגש למדי וחבל. אמנם הקמנו במסגרת "הלל" קלוב ידידותי אמריקה-ישראל, אך מבלעדי תמיכה חזקה מגבוי הסכומים לעשות משהו הם קלושים למדי, והפעולה נשארת בתחום הסטודנטים היהודיים.

בשעתו נחנך בקיל תופים ותוצרות מפ' עליהנייר הישראלי בחדרה. מפעל זה מקבל סובסידיות מן הממשלה, היינו שכולנו תומ' כים בו בחלק משכרנו. אפשר היה לצפות שמשרד המסחר והתעשייה יקבל ממנו, כת' מורה, כמות מספקת של נייר לעתונות.

אולם נייר אין. זה כמה שבועות אול מיצ' רך זה לחלוטין מן השוק הישראלי, ומרבית השב. עונים קיימים על אספקה יקרה מן השוק השחור. מניין בא הנייר לשוק הש' חור? אם אתה חושב מה שאני חושב, הרי שניחשת נכון.

בינתיים זורים התה בכוסות הפקידים ב' כשרד המסחר והתעשייה, ואין שעתם פנויה לדאג לנייר לעתונות. אם ישלם האזרת את פרוטותיו לשוק השחור יעלה האינדוס, אולי תעלה גם המשכורת, וקומץ של ספרים ישגשג בחסות חוסר-הכשרון של פקידים משרד המסחר והתעשייה.

וכי מה איכפת להם אם לא יופיעו עתון' נים כלל?

לפי כפי

מכתבים

תנו כאשר- לפעם, בכמהה קסם, התחלפת הכעת הרגונה על שני שיתיהם בחיור מקסים ועליו שחשף ארבעה מורים של שיתיהם שחזרות. רק כשהפנינו את פנינו נוכחנו שהנורם לי שניו היה תיר אמריקאי בעל מצלמה, ששכר לתמוך ברחוב. השיתיה חשבו שהוא מצלם

הוד מלכותו החיך העולם הזה תמיד מטף לשלום. אתמול ראיתי בפעם הראשונה איך הוא עושה את זה. שיתיהם מתלמידות ביתי פרצו בקטטה קול' נית ברחוב ואיימו להפיל אחת לשניה את השני' ניים. כולנו התביישנו. ומה נדולה היתה פלאי-

בשביל מיבעה-חיך של העולם הזה, ועמרו ב' פונה המתאימה.

יהודה כרן, תל-אביב

היפשתי אמש בתנ"ך סיסמה מתאימה לי' מיבעה-חיך, שמטרתו נראית לי מאד. אני מציעה: "או ימלא שחוק פינו"

אסתר שערי, נתניה

מה רע ב"שן תחת שו"?

תביעה ומענה

בתכתבה על פרופסור ארנולד טוינבי (העולם הזה 911) ציינתם כי עוד לפני המישים שנה לא היה איש מעלה על דעתו לחקור מה נרם ללידתן של תרבויות אנוש. אתם טוענים בהחלט: אחד מהכמי ישראל בנאליציה, רבי נחמן קרוכמאל, המכונה כשם רניק, אשר חי ופעל במחצית ה' ראשונה של המאה הקודמת (יותר מאשר לפני המישים שנה), העלה בבייה זו בספרו מורה נבוכי-הזמן. גם קרוכמאל רואה בחי כל עם שלוש תקופות: (א) תקופת הנידול והצמיחה, (ב) תקופת העון והמפעל, (ג) תקופת ההיתוך והכלייה. על יסוד השקפה זו מנסה רניק להסביר גם את סוד נצחיותו של עם ישראל.

קוראת, ירושלים

אם לא נסתכל בנקודת-ראותה של היהדות הדתית, הרי טוינבי צודק בהחלט. הוא רואה בצינונות, "כובש זר ששתלט בכוח על ארצם של אחרים", אם כל אמת מרנייה אתכם, כפי שהתבטאתם על השקפה זו. הרי אין פלא בכך שגם הרת היהודית מרנייה אתכם...

יחסו של טוינבי אינו צריך רק לעורר מחשבות, אלא גם להביא להסקת מסקנות, שהן אחת מה' שתיים: או לשכך לצור-מחשבתו, או להשתלב (ואולי נקרא לילד בשמו: להתבולל ולהטמט). יכולים אתם לחדור בדרך השנייה, אבל כאן מעוררת שאלה קטנה: אם כבר להתבולל, למה "השתרשות אמיתית במרחב השמי"? למה לנו להשתרש בתוך עמים פרימיטיביים, הרואים בנו - ובצדק - נוף זר? אם כבר להתבולל, אז מוטב לעשות זאת בין עמים נאורים, בתוך המרחב האירופי, או האמריקאי, אם תורת-ישרי אל איננה מביילה אתכם, למה שנתבולל אתכם הצינונות?

א. ט., תל-אביב

הננראל היהודי

החילל היהודי, עליו סיפר לכם ידירי, הקונסול הכללי של אוסטריה, ד"ר הארטל (העולם הזה 911), לא היה אבן, היה זה הננראל ריטר פון איים, אחד מחצי הריטר הצעירים היהודים באוס' מריה, שקיבלו את תואר האצילות כלי להמיר את דתם.

הננראל פון-איים היה אישיות יוצאת מנדר הרני, וראוי שיזכרוהו בישראל. הוא היה לא רק חילל מצויין, הוא היה לא רק הננראל היהודי הראשון בצבא האוסטרי, שעלה לדרגתו הנעלה מדרגת טוראי פשוט. הוא היה גם איש טוב-לב, ענו, צנוע ונאה בעת ובכעונה אחת.

לאחר הופעתו הראשונה של תיאודור הרצל בוינה, קיבל פון-איים את התורה הצינונית. הוא היה מופיע בתדירות באסיפות ציוניות במדי הננראל שלו. לא היה הננראל הפרוציאני הראשון באותה תקופה נימנו על אוהדי הצינונות הננראלים ואומריאליים רבים. אולם כולם - פרט לפון איים - היו קאתולים טובים.

בסיפורו של ד"ר הארטל על פון-איים נפלה טעות קטנה נוספת: אביו של הננראל היהודי לא היה חיט, אלא פקיד מוכר במזרקותיהם. כדומינו שהוא היה פקיד במחלקת-העולם הרא' הננראל פון-איים היו שלושה בנים, כולם קצינים. שניים מהם נפלו במלחמת-העולם הרא' שנייה. השלישי, אוטו פון-איים, הצטיין בקרב הפיכה, קיבל את אות-ההצטיינות הנכונה ביותר בצבא האוסטרי. את הדאליית הזהב לקצינים לאחר המלחמה הצטרף אוטו פון-איים לתנועה הבינציוניסטית באוסטריה ועיבד תוכנית לפלישה צבאית יהודית לארצות-ישראל. אולם תוכניתו לא יצאה לפועל, כמו תוכניות רבות אחרות.

כאשר לאבן, עליו כתבתם בטעות, הרי היה בנו של רופא מכוהמיה. הוא היה עורדי-ין במקצועו האזרחי, התניים לצבא האוסטרי ב' פרום מלחמת-העולם הראשונה, עלה לתפקיד של סנהדובע הכללי של הצבא האוסטרי. כאשר חנן אבן את יום הולדתו ה-70, קיבל את תואר האצילות. היתה זו פרשה פחות רומנטית, מאשר היוו של ננראל פון-איים.

ד"ר זאב פון-חייל, גדרה

עמודי אימון

אני מודה ומתודה שיתיתי אחד מאלה שהתי' רנו על ריבוי המודעות בעתון ולא האמינו לכל

ראש מ'שלת ישראל נאלם מריב תדההו

אלפי פעמים הציג את הדרישה הגדולה קב עם ועולם. בחרדת קדש חור עליה בכתב ובעיפה בכל הזדמנות. כי בה התבטאה תקנות החרות, ציפור נפשה של האומה. והנה - התקונה עמדה לה תגשם!!! איש לא לקח אפשרות זו בחשבון. הדבר עלול היה להפוך לאסון לאומי. תוהו ובוהו עמד והשתרר. כל אשיות החברה הישראלית עמדו להתמוטט. אולם מה אפשר היה לעשות ???

זה קרה ב-1975!

אל תחמיץ את הכתבה הסנסציונית, הראשונה בסדרה של נ' חושים היסטוריים המעוררים-למחשבה, שתופיע בגיליון הבא של "העולם הזה"!

ההכנות המתקנות שלכם. עכשיו אני מבקש פליחה - אחרי שהוספתם פעמים בחורש אחד ארבעה עמודים לעמוד ככלי להעלות את המחיר. אם תמשיכו כך, אני מתחיל להתחיל ולקרוז אפילו את המודעות של מפעל הפיס. יהודה גביר, צפת

פיס שמן, פיס רוז - עוד עמודים להעלות הזה.

חוק היריקה

הקורא יוסף דרור (העולם הזה 911) רוצה לכנות את חוק-הנישואין כשם חוק היריקה ב' פריצו, מפני שלדעתו כופה חוק זה על אדם לתת הליצה לאלמנת אחיו, ולקבל, דרך כדי כך, ריקה בפניו. כאן מנלה הקורא דרור את כל כוחות, הרי עוד רש"י והמפרשים האחרים כבעו כי הנחלצת אינה יורקת בפניו של נהנה-הליצה, אלא על הקרקע, או לצד פניו.

משה פלך, צה"ל

היריקה, בכל זאת, איננה גשם.

כאשר למאבק על חופש-הנישואין, עליכם לי' הבדיל בין נישואין אזרחיים לבין נישואי-ערו' בת. אם אף אחד מבניהונן איננו מוכן להמיר את דתו, הרי שעצם ההתקשרות עם כן וזו, כן רת אחות, מהנה בנידה כמצפון. אם אהבנו של משה ברק את אוריה היתה השוכה לו יותר מכל, הייב היה להתנצר.

שמואל תירושני חיפה

הקורא שהדעם למשה ברק לצום עד שיפח את רוחו (העולם הזה 911) מסמל את כל במהעכבר רים השחורים מירושלים ומבני-ברק - אלה שהתפללו לתבוסתנו בזמן מלחמת-העצמאות. הוא מייצג את כל הטיפילים החיים על עמל-מוחם המסולף וחושבים את עצמם לנכחרי העם... אינני חושב שהוכח הינו דרך להסדרת עניינים. אבל אילו נזמנו מפרצונו של אותו קורא לידי, היתי מולק אותו כמו תרנגולת.

נר שפיר, קרית-שלום

זה הכר ענין של אופי

במכתב-הנימוס (העולם הזה 905) אתם טוענים כי כל אדם מנומס חייב לקום בראותו בחורה צעירה שאין לה מקום באוטובוס. מדוע יכולות הצעירות לעמוד בשעות המימות בתור לקולנוע, ואילו באוטובוס אינן יכולות לעמוד אפילו עשר דקות? רק נכרים חלשי אופי מפנים את מקומם לבהורה צעירה, וכנראה שחברי מערכת העולם הזה אינם מצטיינים באופי חזק ביותר. שאול אבני, תל-אביב

הקורא אבני שוכח את ההבדל הקטן: האוטובוס נע, בעוד שהתור ליד קופת ה' קולנוע אינו נע לעולם.

הדאה הפסקי!

אין שום אדם רשאי לרונסם לכף-הזוכה על ש' אתם מחקים את העיתונות האמריקאית בעניין סינון, צורה חיצונית, או תוכן. אבל ישנם דבר' רים, אשר אינם ניתנים לכל חיקוי. בעיתונות האמריקאית השתרש המנהג להשתמש בפסיק, במקום מילת היחבור המקובלת. הדבר נעשה מטעמי חיסכון, ביחוד בכותרות. אולם בעברית תוספת וייהחבור את אותו המקום שתוסם הפסקי, מה שאנו מרוויחים מן השימוש בה?

ועיקר העיקרים: השפות ההודאירופיות מתי' רות את השמטת מילת-היחבור מפעם לפעם, ו' אילו בעברית אין הדבר קיים, פשוט אסור! שאלו את המומחים לכך, וכולם יאמרו לכם: "אי אפשר! אין יוק!" שמה תחדלו מנוהג פסול זה? ואם יש לכם הצדקה לשימוש המופרז בפסיק, אנא הודיענו מהי.

שאול א. מיגרן, ירושלים

אנחנו, מודים, הקורא, מיגרן, שמספר, הפסיקים, מופרז, באמת.

מה הרעש?

דבריי-הנגא' שלכם על שריהכטון המתפטר פנתם לכו (העולם הזה 907) איכזבו אותי קשות. מדוע נעצתם חושים של כזו פוליטי ואיש באדם. שכיהן בתפקיד ראשון במעלה במדינתנו? לשם מה הרעש, שאחם מקומים מסביב למורה עדינה זו? האמנם נהתם בכוחה בשמיכם לעצם שר אשר היה כאן לבניו, חילי צה"ל? החשבתם אפילו לרעם קל ביצד יתקבל מאמרכם בשורות? הצאצא? היה עליכם לכבד את האיש - ולו רק בגלל תפקידו הנעלה.

י. נחמיאס, צה"ל

בניגוד לקורא נחמיאס, הסבור כנראה שהתפקיד עושה את האדם, טבור העולם הזה שהאדם עושה את התפקיד - או להיפך.

טמטום ועטמו תגמול

גאת אורי אבנרי

את הסתירות, הנחית מכה על כל צבא ערבי בנפרד, בזה אחר זה. מדינות ערב נאלצו לחתום על הסכמי שביתת הנשק.

משך תקופת המלחמה לא הציבה ההנהגה הלאומית מטרה פוליטית ברורה לכוחות הלוחמים. הרעיון הפוליטי היחיד היה ירושת הפסורה: להגן על הרכוש והנפש. אולם ההנהגה לא הפעילה את צבא כדי ליצור בסיס לשלום אחרי מלחמה, בדרך זו או אחרת. שום קו מדיני לא הסתמן באופק. שיכורה מן הנצחון הראשון של הנשק העברי מאז ימי החשמונאים, הלכה ההנהגה הפוליטית לישון למחרת הקרבות, משוכנעת שהכל בא על מקומו בכי טוב.

לא כן הממשלות הערביות, שלא זנחו אף לרגע את המטרה הפוליטית למענה אחוז בנשק. שביתת הנשק לא היתה בעיניהן אלא מעבר מאיסטראטגיה אחת לאיסטראטגיה שניה, מתאימה יותר למטרותן הפוליטיות, אחרי שהדרך הראשונה נמצאה בלתי יעילה.

האיסטרטגיה הערבית החדשה היתה מלחמה של חשש. היא ביקשה לשבור את הבסיס הכלכלי של המדינה על ידי חרם קפוני, שינתק את המדינה מן המסגרת הכלכלית הטבעית שלה; לבודד אותה כזירה הבינלאומית על ידי הסעלת ששת קולות ה-ערבים באו"ם — והחשת עצבי ישראל על ידי שר-שרת בלתי-פוסקת של פעולות מלחמה וזעירה לאורך הגבולות.

לפי בחירת האויב

מול איסטרטגיה מחוכמת ומחושבת זו לא גילתה ישראל אלא מדבר של מחשבה פוליטית, ישימון של רעיונות, ציה של כוח-רצון. האקטיביסטים בביכול הציגו לראות את רעיון הנפול של התגמול. האנטיאקטיביסטים לא הציגו אפילו רעיון נפול.

מה זה "תגמול"? פירושו: אם היריב מתקיף אותך, לשם השגת מטרתו שלו, במועד שהוא בוחר ובמקום שהוא בוחר — תחזור לו אתה מכה דומה, היינו במועד שהוא בוחר ובמקום שהוא בוחר, ללא כל מטרה פוליטית משלך.

פעולה כזאת יכולה להרים את המוראל המקומי, לתת סיפוק ללב, להפגין יכולת צבאית. אולם אין היא יכולה לשמש שום מטרה פוליטית. משום כך, לאור המושגים הקלאסיים של תורת המלחמה, הריהי פעולה מסרת-משמעות, פעולה-הבל.

רעיון התגמול הוא שריר מימי הגטו, שהתאים לתקופת הסטוריות וההנהגה העצמית של מעוט יהודי קטן במדינת המנדט. למדינה ריבונית הוא בושה.

לשם מה לתגמול?

רעיון נפול זה יכול היה לפרוח מפני שאין קיימת כיום לעיני צמרת המדינה מדיניות לאומית התותרת למטרות לאומיות ברורות.

במסמכים רשמיים מרבים לדבר על השגת שלום רשמי עם ממשלות ערב, כאילו היתה זאת מטרה רצינית. אולם זוהי אחיזת עיניים. שלום רשמי אינו משנה דבר. לו חתמו המצרים ברודוס על חוזה שלום במקום על הסכם שביתת-נשק, יכלו המצרים כיום להמשיך בחרם הכלכלי, במאבק הפוליטי וב-מלחמה הזעירה כאות נפשו — הרי אותו מצב עצמו קיים בפניות אחרות של העולם.

אם רוצה ההנהגה הלאומית לצאת מן המבוי הסתום בה היא נמצאת מאז המלחמה, להציג לשרותיה האזרחיים והצבאיים תפקידים בעל-תוכן, הרי עליה להחליט קידם כל מה מטרתה. נהג של מכונית ייטיב להחליט לאן לנסוע, לפני שילחץ על דחשת הבנוי.

● יכולה היא להחליט שאין מגוון מהכרעה צבאית סופית בין ישראל וארצות-ערב. מדיניות זו תוביל בהכרח למלחמה מונעת לאורך כל גבולות המדינה.

● יכולה היא להחליט כי כדאי לדחוק את הקץ, לשבור לפי שעה את האיסטרטגיה הערבית על ידי מיבצעים צבאיים מוגבלים, כגון כיבוש רצועת-עזה והמשולש. כמעט בטוח כי בתנאים הקיימים תוביל גם דרך זו למלחמה טוטאלית לאורך כל גבולות המדינה.

● יכולה היא להחליט להפעיל את כוחה כדי ליצור בתוך ארצות-ערב תנאים שיאפשרו שיתוף-פעולה בין עמי ערב וישראל, על ידי חתירה תחת משטרים ריאקציוניים, סיוע לכוחות ידידותיים ומתקדמים, תמיכה עקבית בשאיפות הלאומיות של הערבים (סואץ, מארוק) ורכישת אמונם במרוצת השנים.

כל אחת משלוש הדרכים האפשריות האלה סותרת את רעותה. אולם לאור כל אחת ואחת מהן רעיון התגמול הוא אחיזת עיניים. הוא מאפשר לאויבי ישראל להכתוב לה את דרכי-לחמתה. והוא מאפשר למנהיגי ישראל ערב בהחירות לביים ביניהם ויכוחי-סרק במקום שלא קיים בו אלא אסות מחשבתית משותפת.

זוהי כותרת מרגיזה. בשם התגמול בוצעו פעולות מפוארות מבחינה צבאית, עמדו אנשים מול פני המוות. קשה להתמודד עם מושג שקודש בדם לוחמים. אך חובה היא לעשות כן. זה שנים נטוש ויכוח על "תגמול" ועל "אקטיביזם". נוצרו אסכולות שלמות בעד ונגד. סערו מבקרים בין המפלגות, ובתוכם קם שרת מול בן-גוריון, לבון מול שרת, טבנקין מול יערי, פלוגי (צנוורה) נגד אלמוני (צנוורה)!

כך נוצר הרושם כאילו קיים ויכוח רציני על מדיניות לאומית, ויכוח המסוגל לספק את המענה לתביעה הגדולה של התקופה. ולא כן הוא. כי המושג "תגמול", כחברו המושג "אקטיביזם", הוא מושג ריק מכל משמעות מדינית. תומכיו ומתנגדיו כאחד נערכים לקרב על טחנות-רוח, ששום ענק אינו מסתתר בהן. ויכוחם דומה למסך עשן המסתיר את העדרו של פתרון כל שהוא.

המלך תגמול הוא ערום, והגיעה השעה להעני ולבסס זאת בגלוי.

פאנק לרא הנה

פעולה מלחמתית אינה יחידה בפני עצמה, בלתי תלויה בשום תופעה אחרת.

המלחמה היא, לפי ההגדרה הקלאסית, המשכה של מדיניות באמצעים אחרים. מדויק יותר: ה-מלחמה היא שימוש באמצעים אלימות לשם השגת מטרות פוליטיות מסוימות.

ביום בהיר אחד מחליטה מדינה פלוגית שאין ב-כוחה להשיג את מטרותיה באמצעים-שלום. היא ר-צה לכבוש לעצמה "שטח-מחיה". היא זוקקה ל-"מוצא-אלהים". היא רוצה "מקום-מתחת-לשמש", היינו במושבות. היא זוקקה לחמרי-גלם, או לשח-קים, או לארצות-הגירה, או לשטח-קליטה. או היא רוצה להשמיד בעוד מועד יריב הנמצא בסימן עליה. כל אלה מטרות שגרמו בהיסטוריה למלחמות.

או, להיפך, מדינה מותקפת על ידי יריבתה. היא משיבה מלחמה שערה, תוך קביעה מטרה מדינית ברורה: למנוע בעד האויב לכפות את רצונו עליה, לשבור את מרכו כוחו, ליצור תנאים לשלום.

מדינה, הלוחמת למען מטרה ברורה כזאת, מטבע הדברים שתשתדל לבחור לעצמה את אמצעי-הלחי-מה ואת שדה-הקרב המתאימים ביותר לביצוע מטרה זו. היא תנסה לטול את היוזמה לידה. האיסטרט-גיה שלה כפיה למטרותיה הפוליטיות. רק לאור מטרות אלה אפשר בכלל לדון אם זו נכונה או מוטעית, פסולה או מוצדקת.

ואילו פעולה מלחמתית, שאינה כפופה לשום מטרה כזאת, שאינה מודרכת על ידי שום מדיניות ברורה, אינה אלא טאנק ללא הגנה, הרומם יריד ואויב כאחד; גולם חסר-נשמה שקם נגד יוצרו.

האיספראסניה של פשמישל

משך 1813 שנה, מימי מרד בריכוכב ועד מלחמת תש"ח, לא ניהלה העדה היהודית שום מלחמה. מחוסר בסיס לאומי ומולדתי, לא יכלה להציב לעצמה מטרות פוליטיות, ממלא לא יכלה להיאבק עליהן בצורה כל שהיא. היא היתה קרבן לרדיפות ולפוגר-רומים, עברה את מדורי ההשמדה והאינקוויזיציה. היא לא לחמה.

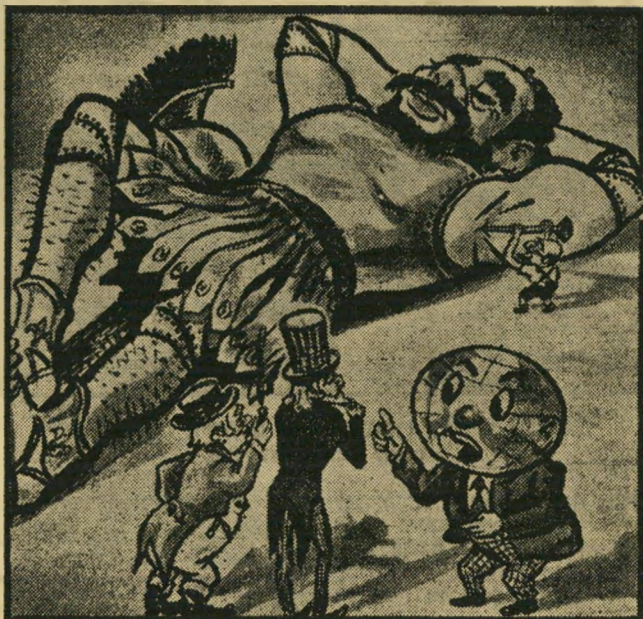
בפורה, באודיסה ובפשמישל, מול נחשול הפוגר-רומים, נולד רעיון "ההגנה העצמית". מטרותיו ה-תה להגן על הנפש והרכוש, לא להשיג כל מטרה פוליטית עצמאית.

רעיון זה הובא, יחד עם שאר מסורות אודיסה ופשמישל, לישוב הארצישראלי החדש. ארגוני ההג-נה השתדלו להבטיח את בטחון החיים והרכוש מול פורעים. בינתיים התחדדו היחסים עם השלטון הזר, ונולדו הצורות השונות של טרור. בא הויכוח בין "הבלגה" ו"הגנה", שהוא האבסטיפוס של הויכוח הנוכחי בין "תגמול" ו"א-תגמול". אולם שני המו-שגים כאחד שייכים לעולם-המחשבות של הגטו, ל-תנאי-הקיום של מעוט קטן ומפוזר, לא למחסה-הב-לים של מדינה ריבונית.

אלא שבניתיים נוצר בארץ הבסיס לחיים ממלכתיים. הוא מצא את ביטויו הסמלי בכוח העברי המגויס העצמאי הראשון מאז ימי בריכוכב, הוא הפלמ"ח. אולם קצב התפתחות הכלים הממלכתיים, פרי המציאות החדשה, הדבירו את קצב התגבשות המחשבה הממלכתית, סרי מסורת האבות. סתירה זו בין רוח המנהיגים לבין יכולת פקודיהם היתה התופעה העיקרית של חמש-עשרה השנים האחרונות.

המבחן הגדול בא בשנת תש"ח. עם הכרזת המדינה פלשו חמשת צבאות ערב לארץ. מטרות הפוליטית הרשמית היתה לשים קץ לעצמאות המדינה, לצרף את שטחה למדינה ערבית. למרבית המול, היתה לכל אחת ממדינות ערב, נוסף על כך, מטרה פרטית משלה, סתירה אחת מטרות חברותיה.

לתוך בקיעים אלה בחומה הערבית החדיר צה"ל בסקחות את מנוף הנצחון. הוא ניצל

העולם לדור פאם: "אולי תרכן את ידך שעשועיך?" (אחר-טאעה, קאהיר)

יותר בקוד רם: אינני שומע! (סעריב, תלאביב)

העם

קריר עד צונו

בלוחות מטאורולוגיים שונים עקבו אחר ישראל השבוע אחרי התפתחותם של כמה סוגים של מזג-האוויר.

רבי-שינויים היה מזג-האוויר האקלימי. אחרי השרב הקטלני של השבוע שעבר, עמדו לילה-סדר וחגיגות-העומר ברחבי הארץ בי-מזל של תהפוכות מתמידות — קור וחום, מטרות-גשם וסימני-שרב.

לא משתנה היה מזג-האוויר בגבול: חם עד בווער. בדייקנות של שעון התספצו ה-מוקשים, גורו היריות מעבר לגבול הרצועה. כוונת המצרים — להכריח את ישראל לצאת

העם הושפע מן המועמד העני והחלוצי, נתן לו רוב.

בישראל הקטנה אין הרכבת כה יעילה, ומפא"י החליטה להביא את ההר אל מוחמד, במקום להביא את מוחמד אל ההר. 2100 תושבים חיפאים הועמדו על 56 אוטובוסים (שכל אחד מהם עלה למפא"י במחיר מוול במיוחד של 300 ל"י). הוסעו לדוד בן-גוריון, שנסע במיוחד למטרה זו במי-כוניתו לשדה-בוקר (שנקראה השבוע בפי העם: "שדה-בוקר").

קירקס חלוצי. לקראת האחד במאי מתכננת מפא"י מבצע חשוב יותר. תחת השם המצלל "מבצע ציון" הוכנה פקודת מיבצע לפי כל כללי קורס קצינים צוערים של צה"ל. המטרה: להסיע 12 אלף איש, במחיר סמלי של 2 ל"י, לאסיפת-בחירות המונית וחלוצית ליד צריפו (הריק לרוב) של המנהיג השדה-בוקרי.

חוכמת המיבצע היתה מפוקפקת. אם אמנם תרכוש מפא"י את לבם של המטיילים, יעלה שכרה בהפסדה. כי לעיני ההמונים הופכת פרישתו המפורסמת של בן-גוריון לחיי-החלוציות יותר ויותר להצגת קירקס.

האח הגדול

עם פתיחת עונת-הטיולים לשדה-בוקר (ראה לעיל), התבררה האיסטראטגיה של המפלגה הגדולה ביותר בארץ לקראת הבחירות. היא היתה פשוטה, עקבית וברורה: פולחן המנהיג.

הסנונית הראשונה לבשה דמות של פלא-קאט מושך שהודבק בחוצות הערים. השקסט לא היה חשוב. חשובה היתה תמונת ענק שהוכיחה את ימיהוור של בניטו ("הרועה") מוסוליני: פנים מצולמים מוחית נמוכה, כדי להבליט את הסנטר, הבעה זועפת וחמורה, עיניים שלוחות לאופק העתיד הלאומי.

הכוונה המדעית של התמונה: לעורר באדם הקטן את הגעגועים הכמוסים לאב התקיף של ימי ילדותו, להמריצו לבקש בסתון ילדותי בורעותיו.

אדם חי, מצע מת. המחשבה שהר-רכה את המבחרים היתה ניתנת לניחוש. בבחירות הקרובות אין סלי-מחלוקת ברורות ומדוקרות. אין מצעים בולטים, הישגים בולטים, אפילו סימנות ברורות.

לכן כדאי היה להצביע על אדם חי, במקום על מצע מת. לפי עקרון ריכוז-הכוונות, הוסקה המסקנה בעקביות: השם מפא"י נעלם כמעט לגמרי, במקומו יבוא השם "חזית חלוצית לעם", שם נדוש אך ניתן להיקשר לשמו של איש השדה-בוקרי. הוויעה מפא"י: "להקמת חזית חלוצית קוראת וועדה מיוחדת שבראשה עומד דוד בן-גוריון. מפא"י החליטה להתייצב מאחורי הוועדה..."

כרוזים ושעשועים

כאשר פירסם סניף מפא"י מודעות-ענק, הוזמן את אוהדי המפלגה לבקר בשדה-בוקר תומרות תשלום סמלי של שתי לירות (ראה לעיל) מיהרה מפ"ם להגיב בכרוזים משלה: "יהודים! מציאה! טיול לגנג בשתי לי-רות! למפא"י יש הרבה כסף. היא מוסיפה 10 ל"י לכל מי שיסכים לנסוע לראות את בן-גוריון. כדאי לטייל בגנג. בותרים, טיילו עם מפא"י! הצביעו בעד מפ"ם!"

השיבה מפא"י על הכרוז המפ"מי: "מר-דכי אורן מוזמן אל מצביעי-מפ"ם לטייל אליו חתום אין כסף... אל בן-גוריון יוצאים במחירים מוזלים רק מצביעי-מפא"י."

קול דודי

בשיטות שונות בהחלט, אך מקוריות לא פחות, החלה נלקוט לקראת הבחירות הצירה במפלגות ישראל, אחדות העבודה.

במשך שנים היה המושג דוד לסמל הרע בקיבוץ: הדוד הוא שהיה שולח מתנות שיערצו את השוויין, הוא שויכר על לב החבר לצאת העירה והוא שנתן לעוזב לאחר העזיבה את הסעד המוסרי והכלכלי הראשון. אולם כל הדברים הללו נשכחו ערב-בחירות. המפלגה הוציאה קול קורא לחברי הקיבוצים, דרשה מהם למסור את כתובות דודיהם כדי לצרפם לרשימת מקבלי תומר התעמולה המפלגתית.

"לדורך יש קול", נאמר באיגרת. "לא תמיד

בטעות הודפס כי מפא"י מתנגדת לחיי "רווחה ואושר". מנסחי מפא"י שמו במאחור לב לטעות, הדיבוק על המילה "אושר" פתקה עם המילה "עושר".

חלז נחל-עוז וויליאם כהן (שמאל) והוריו (ימין) מבלי לזעוק, מבלי להאזן

לפעולת-תגמול שתימתח בין מקלעי הצבא המצרי ותותחי הדיפלומטיה האמריקאית — היתה ברורה לחלוטין. גיבורי השבוע היו קומץ החלוצים שעמדו מול התשה מתמדת זו, שמו של משקיהספר.

הפוך לגמרי היה מזג-האוויר הפוליטי. מצבי-הרוח לקראת הבחירות נשאר כמו קודם: קריר עד צונו. באיחור ניכר החלו המפלגות הגדולות לסתוח את האש התעמולתית על-מנת להפסיר את הקרח (ראה לעיל). ההצלחה לא האירה להם פנים. על אף הפלאקאטים ברחוב והעליות-ברגל הנגביות, לא פיזר שום רוח את העניין הכבד של אישיות ציבורית.

הגבול

המקום נשאר ריק

רחל כהן לא שמחה למראה השולחן הערוך לקראת סדר-פסח: היא ידעה כי מקומה של בנה, ויליאם (21), יישאר ריק. רק שעה קלה לפני כן הגיע מאישם מכ-תבו הקצר-מקוטע: "אל תצטערו אם לא אהיה נוכח בלילה-הסדר... חושבני שלא אקבל חופשה".

רחל ידעה כי בנה לא ינסה למצוא תירוצים לקבלת חופשה מיוחדת מצה"ל: ויליאם היה תמיד מלא מרץ. מוכן למלא כל משימה שהוטלה עליו, מבלי לשאול שאלות. הוא נהג כך עוד בתנועת הנוער הציונית-מחתרתית בעיראק. הוסיף לנהוג כך גם בקבוצת כינרת, בה התחנך לאחר עלותו לישראל, לפני חמש שנים, ובכיתה-הספר המקצועי מאקס פיין, בו למד עד גיוסו.

השבוע כבר ידעו האם והאב, יוסף (50) כי המקום שהיה ריק בלילה-הסדר לא יתמלא לעולם: ויליאם כהן יצא אל גבול-עזה, מולת בצרור כדורים מצריים, מת לעיני חבריו, מבלי לזעוק, מבלי להאגז, בחירוק-שיניים חרישי.

בחירות

מיבצע ציוניות

מארטין וואך-בורן, הנשיא השמיני של ארצות-הברית, נבחר אחרי מסע-תעמולה מקורי. כדי להופיע (במירמה) כנציג האדם הפשוט, העלה צירי-עץ על קרון שות של הרכבת, הסיעו לראווה ברחבי המדינה.

יחסי ישראל-ארצות-הברית יתבהרו עוד בחודש מאי. לאחר שיפגש שגריר ישראל בארצות-הברית, אבא אבן, לשיחה מסכמת עם שר-החוץ האמריקאי, ג'ון פוסטר דאלס. בתום שיחה זו יפרסם משרד החוץ האמריקאי הודעה, אשר תקבע את יסודות המדיניות האמריקאית לגבי ישראל.

צפה לנפיון אמריקאי רציני שנות את מדיניות החוץ הישראלית לגבי המזרח הרחוק: האמריקאים יפעלו בעיקר לביטול התמיכה הישראלית בממשלת פקין. העברת אוהד סין העממית, דוד הכהן, מתפקידו כציר ישראל בבורמה, היא תוצאה ראשונה.

שינוי קיצוני יחול במדיניות צרפת במרחב, מיד לאחר שייחתם ההסכם על מתן שילטון בית לתוניסיה, שיפחית את הזהות המדינית בין האינטרסים הצרפתיים והישראליים במרחב. הסימן הראשון לשינוי הקרוב: עמדתו האנטי-ישראלית התקיפה של נציג צרפת במועצת-הביטחון, בעת הדיונים על תקרת-עזה.

ייתכן כי ישראל תשלח משקיפים בלתי רשמיים ל-וועידה האסיאתית-אפריקאית, שתתקיים בבאנדונג, אף על פי שההצעה להזמין את ישראל לוועידה נדחתה. המשקיפים ישוגרו, כנראה, בהמלצת ממשלת בורמה, אשר תשמע להם כמארחת רשמית.

הידוך נוסף יחול בקרוב ביחסי ישראל-גרמניה: לאחר שיבקר בישראל, כאורח רשמי, מנהל מחלקת העיתונות של משרד-החוץ המערבי-גרמני, ייצא, מיד לאחר הבחירות, פקיד בכיר במשרד-החוץ הישראלי לביקור רשמי בגרמניה הערבית, ייפגש, בין השאר, לשיחות עם שר החוץ של גרמניה המערבית, פרופסור וולטר האלשטיין.

אל תופתע למראה מס-פרם ההולך וגדל של הגייפים נושאי דגל-אום: מנגנון מש-קיפי או-ים בישראל יוגדל במידה ניכרת, בהתאם להסכם, שהושג לאחר רונה בין ראש מטה המשקיפים, גנרל בארנט, ובין המזכיר הכללי של או"ם, דאג המרשל. ההסכם אושר על-ידי שלוש מעצמות המערב.

שינוי בקו ההתקפה של מפא"י לקראת הבחירות להסתדרות ולכנסת מסתמן באופן, בעוד שתחילה סברו מתכנני המפלגה כי יריבם המיידי הוא מפלגת אחדות-העבודה, מתוך חשש כי חברי-מפלגה בלתי-מרוצים יבכרו להצביע בעדה, הרי אחרי התבלטות מפ"ם בבחירות להסתדרות המורים תגביר מפא"י את התקפתה עליה. סימן ראשון: מלחמת-הכרזים בחיפה.

הבחירות לוועידת הסתדרות-העובדים יתקיימו במועד הקבוע ובהשתתפות כל הפועות, למרות כל הסיכוסים הביניסתיים: נראה כי המזכיר הכללי של ההסתדרות, ח"כ מרדכי נמיר, הבין כי אי-קיום הבחירות להסתדרות, או קיומן בלי סיעות-המישט, עלול לערער את המוראל של אנשי מפא"י לקראת הבחירות לכנסת.

הסיכויים להקמת רשימה פועלית אחידה בבחירות לרשויות המקומיות פחתו במידה רבה, עקב הסיכוסים בתוך ההסתדרות. נראה כי לא יושג כל הסכם ארצי בשטח זה, אם כי טיפי המפלגות במקומות שונים יוסמכו, במידה מסוימת, לפעול בהתאם לשיקולים מקומיים.

יחודות דרום אמריקה תגביר בקרוב את פעולתה בישראל, תקים שתי חברות גדולות. האחת, חברה בנקאית, תרכוש את אחד הבנקים הקטנים הוותיקים בארץ. השניה תפעל בעיקר בשטח השיכון. ייתכן מאד כי החברה הבנקאית תפעל בשיתוף עם המרכז החקלאי, תהפוך בעתיד לבנק העיקרי של ההתיישבות העובדת.

שיא חדש יושג השנה בשטח תנועת-התיירות בישראל, אם לא תזוול כל הרעה נוספת במצב הבטחון. לפי חישובי האוצר ישאירו התיירים השנה בישראל למעלה מ-10 מיליון דולר, יתפסו את המקום השני, אחרי ההדרים, בין הענפים המכניסים מטבע זר.

בקרב תוכל לשבת כאולם קולנוע גדול פי ארבע מן הרגיל, אם יצליחו הניסויים באמצעה חדשה של טכנאי סרטים ישראלים אלכס רוזנטלר וחנן וולשטיין. ההמצאה: מסך-קוביה, עליו יוקרן סרט אחד מארבעה צדדים, באמצעות עדשה מיוחדת.

בקרב תוכן לקנות מכונת-כתיבה עברית במחיר מוזל: מכונת-הכתיבה העברית שהוזמנה בגרמניה על-ידי חברת-השילומים, יציפו את השוק, יורידו את המחירים עד כדי כך שהמכונה הגדולה והחדשה ביותר תעלה רק 250 לירות.

אם אביה טוני קסנטיני (ימין) ושכנות
מביצע הסתיים

הילדה אשר נאלצה להשיב על שאלות יותר מכולם, היתה אלגרה (7), אחותה של זיליה, אשר היתה האחרונה שראתה את הילדה לפני העלמה. היא חזרה וסיפרה לחוקרים כי היא הלכה לתופרת בלחית זיליה, השאירה אותה לשחק ליד בית התופרת, חזרה הביתה לבדה. אימה גערה בה, ציוותה עליה לחזור מיד ולביא את אחותה. אולם הילדה נעלמה: הים הסוער קסם לה, והיא ירדה אליו.

הים מותה של 'מו'

לילה שחור משחור אפף את חופי הירושלם השחורה. האוניה הישראלית יפו (10300) שהוכרה למשך שנה לחברה צרפתית על ידי אג'יס, חצתה את הגלים בדרכה לפריסאון, סירה-ליאונה, כדי לקחת מטען של בולי עץ בשביל בתי-החרושת הישראליים לעץ לבד. השעה היתה אחת אחר חצות. רבי-החובל היחני ערך ביקורת חסופה, ירד לישון בתאו. רק נשימתם הקצובה של אנשי הצחת הישנים ומלמולם החרישי של 65 ה' סבלים הכושיים, ששוכנו במחסנים ועל ה' סיסוף, הסרה את הדממה.

פתע חלף זעזוע עז מצדה האוניה ועד קצה יפו נעצרה תחתיה, וטרטורם הקצוב של מנועיה הפך לנהמה מרוסקת. הימאים התעוררו, זינקו אל הסיפון, השקיפו אל מעבר למסך הגשם השוטף: יפו עלתה על שרטון, בקרבת צוק שחור-אדיר, שהתנשא מתוך המים.

קציני-האוניה ורבי-החובל מיהרו לבדוק את יפו מכל עבר, נוכחו כי לא נגרם לה כל נזק ניכר, סקדו על הצחת להפעיל את המנועים, לנסות להתחלץ מן השירטון.

הגרמנים הצידו. המנועים טרטרו, נה' מו, עברו לשאגה מחרישת-אזניים. אולם בטרם עברה יפו מטרים ספורים, חלף בה זעזוע שני, ומיד לאחריו החלו לזרום מכל קצות-האוניה בשורות-אויב: "מחסן מספר חמש מתמלא מים! מחסן מספר ארבע מים צף! החרטום נפגע קשה!" נראה כי יפו עלתה על צוקים תת-ימיים בנסותה להתחלץ מן השירטון.

המהומה שפרצה היתה איומה. הוסיפו עליה שורות הכושים, שהתריצו על הסיפון כחיות גרדפות, השמיצו זעקו-איימים. אפילו לאחר שהצליח הצחת לשכנע אותם כי אין כל סכנה נשקפת לחייהם, הצטופפו הכושים באחת הפינות, כששיניהם נוקשות זו לזו.

אותה שעה כבר היה ברור כי אין כל סיכויים לחלץ את יפו. רבי-החובל פלט קל-לוח נמרצות בשש השפות השגורות בפיו, אחר משך בכתפיו, פקד לירות ראקטות אדומות, להזעיק עזרה.

בשעה ארבע לפנות בוקר נראתה באופק איגית-הצלה הראשונה: האוניה הגרמנית בורנהיים (7000 טון). היתה זו הפתעה בל-תניעמה לכמה אנשי-צחת ישראליים, שבילו את נעוריהם במתנת-ריכוז נאציים. אולם פיקוח הנפש דחה כל חישובים פוליטיים. כעבור שעות מספר כבר נמצאו הכושים על סיפון האוניה הגרמנית, ובשעה שתיים אח-

הראשונה של עמי אסיה ואפריקה בה תב-לוט בהעדרה. מלבד דרום-אפריקה הגוענית, מדינת ישראל.

יחסים ראובים

היחסים היבשים ששררו בין ספרד והעם היהודי מאז ימי האינקוויזיציה נרמזו במקצת רק בשבוע שעבר. המרטיב הראשון, הבלתי-רשמי: שמואל יפה, מי שהיה איש השיירות המסאורולוגי, הפך למנהלה של חברת הגשם המלאכותי בישראל, יצא להודיע חוזים וטכנאוגשם בספרד ובארצות אירופיות אחרות. אמר יפה בשבתו על מזוודותיו בשרה-התעוזה בלוד: "אינני מתכוון להיות נציג דיפלומטי, או לקשור יחסים של קבע". אבל לא היה ספק כי איש הגשם היה רק הראשון בשורות אנשי-מקצוע ישראליים שגיעו בחוד-שים הקרובים לארצו של ספרד.

גירושים שני טיולים

עשרות הסקרנים, שהתקהלו ליד משרדי הרבנות הראשית ברחוב יבנה התלאביב, הופתעו השבוע למראה צעיר גלוח-שיער, לבוש אזרחי, שנכנס לבניין תחת משמר כבד של שוטרים מזוינים ברובים ותתי-מקלעים. הצעיר: אסיר-מחתרת יעקב חרותי (העולם הזה 798), שנידון לעשר שנות מאסר, הובא לבית-הדין, כדי לתת גט לאשתו, איל-נה, לפי בקשתה.

במשך כל שעת הדיון ישב חרותי בשקט: "למה לי להתרגש? הרי כל הרעש היה לפני שנתיים". כאשר נתבקש לקום ולדרת למבונת-המשטרה, עלה על פניו חיוך קל: הדיינים אמרו לו כי יהיה עליו לערוך טיול שני לתלאביב, מיד אחרי הפסקה, כדי לחתום על הגט.

אסונות הים קסם לה

יקותיאל סלדמן הממשוקף הורחץ טיול קצר של קבוצת בני עקיבא מבצעת אולגה לכשר-ותקין, לאורך חוף הים. לפתע הבחין יקו-תיאל בגופת ילדה קטנה, לבושה שמלה אדום-מה עם פרחים לבנים, שכבשה על החול, ללא רוח חיים, ססיעות מספר מהגלים (כשני קילומטרים צפונה ממכמורת). היתה זאת גור-פתה של זיליה קסנטיני, (5) אשר נעלמה מ'ביתה בגבעת-אולגה 52 שעות לפני כן ועקבותיה אבדו.

במרדסים, בחולות ובחורשות שהשתרעו מחוף הים עד לכביש הראשי במזרח, ומנחל-חדרה בצפון עד לנחל-אלכסנדר בדרום, נש' מעו פקודות של קציני-המשטרה, שהודיעו ל-400 שוטרים כי המבצע הסתיים. השוטרים נשמו לרחות: משך 52 שעות — יום זיליה, בלי הפסקה, הם סרקו את השטח, לא השאירו אף עץ או שיח, מבלי להציץ בתוכו. מצאו במקרה ילדה אחרת, שמחה, אשר גם היא נעדרה. הם היו ראויים למנוחה.

טוני קסנטיני, (27), אמה של זיליה, אשר באה עם בעלה, ניסים, וחמשת הילדים מ'טריפולי לפני 4 שנים ורק לפני כחודש נכ' נסה לשיכון, סברה כי המשטרה מחפשת ב' כיוון הלא-נכון, לדעתה נחטפה הילדה על-ידי הערבים.

ח"כ חרות, בישיבת הנהגת המפלגה, היה תמיד ההיפך מן הטיפוס ההולך בתלם.

אולם כשהופיע מנחם בגין מן המחתרת השתנה הכל. תנועתו החדשה בלעה את המפלגה הרביזיוניסטית (הצה"ר) ואת בס' אונה (המשקיף), הנהיגה משטר של משמעת קפדנית. רוב המנהיגים הרביזיוניסטים התח' קים לא היו מסוגלים לחיות בשקט כזה, התרחקו מן התנועה.

החודש הגיע תורו של זאב פון-וייזל, אחד מראשוני אוהדיו של ז'בוטינסקי. הר' פא הגדרה, (59), שפיקד על סוללת תותחי-נפוליאון בימי מלחמת תש"ח, הודיע שהוא פורש מתנועתו של בגין, מצטרף למפלגת הציונים-הכלליים.

היתה זאת מכה נוספת של הצ"כ בהת' קפתם על חרות. קרוב לדואי שיכניס את פון-וייזל לרשימתם לכנסה, מתוך תקנה להבקיץ חור בחומה התחתית. במקרה זה תוכה הכנסת השלישית לדמות מסגרות, שתכניס קצת חיים לדינמיה הממושמצים.

סוס טרבי

עם התקרב מועד הבחירות לכנסת ניסו המפלגות השונות לרתום סוסים חדשים לעגלת-תעמולתם. בשבוע שעבר נעשה ניסון להכניע את אחד הסוסים החזקים ביותר: כל סניפי מכבי בישראל נדרשו עלידי הצ"כ להצטרף באופן פעיל לתעמולת-הבחירות של המפלגה.

עד כה לא נענו סניפי האגודה הספורטיבית לדרישה. האחת שסירבה בכל תוקף היתה אגודת עולי בולגריה, מכבי-יפו: באסיפה סוערת של חברי האגודה נתקבלה החלטה פה אחד: "נעסוק רק בספורט. שום מפ' לגתיות לא תתווך לשורותינו".

הכנסת

ב-248 שעות, 22 חוקים

על כל שעה של ישיבה בכנסת הוגשה בממוצע כמעט שאלתה וחצי — עובדה זאת, ורבות אחרות, מתבררת מתוך החוברת המסורתית עבודת הכנסת במספרים, שהוצאה שוב על-ידי מוזיקורת הכנסת עם סיום הכנס הראשון של מושבה הרביעי והאחרון.

מתוכה אפשר ללמוד כי ב-245 שעות ישיבתה דנה הכנסת ב-37 הצעות לסדר-היום, אולם דחתה את רובן כדי להספיק לקבל 22 חוקים, להשאיר עוד 34 חוקים לטיפול התועדות השונות. מבין 334 השאלות הונפה חלק הארי, 56 במספר, אל שר' המסחר והתעשייה פרץ ברנשטיין ואילו האשה היחידה בממשלה, שרת העבודה, היתה צריכה לענות אף היא על 40 שאלות. את רוב השאלות הללו טיפקו, אגב, מפ"ם (157 שאלות) ומק"י (95 שאלות).

הפעילה ביותר בין ועדות הכנסת היתה ועדת חוק ומשפט, שהצליחה להעביר בכנסת 7 חוקים לאחר 90 שעות ישיבות, בהן לא הספיקה לטפל בעוד 13 חוקים תלויים ועומדים. ועדת הכספים הצליחה אף היא להעביר 6 חוקים, אולם לאחר כאב-ראש חמור הרבה יותר — היה עליה לשבת על מדוכתם 295 שעות לא-רצופות.

יחסי חוק

הגב אל השמש העולה

דוד הכהן, הבוס של סול-לבונה ומתחרהו ההריוק של אבא חושי בחיפה, לא התלהב לצאת לתפקידו כציר ישראל בבורמה. ראונטו היא עיר משעממת, ואשתו של הכהן, הסר' פרת ברכה (אחד בדורו) חבסה, העדיפה את השמש הישראלית.

אולם משהגיע הכהן הדינאמי למקום, הח' לים שחיו לא יהיו משעממים. אסיה האדירה ככשה אותה, כפי שכבשה אנשים רבים. הכהן החל במין את העולם החדש של השמש העולה, התפתח לנציגה של אסכולה דיפלומטית חדשה: התקרבות אמיתית של ישראל למזרח, ידידות לסין העממית, ניס' ראליוז בין הגושים.

דולארים ואידיאליים. בשעת ביקורו האחרון בארץ הבחינו חדי-מבט שמשוה אינו כשורה בין שרת-חוק הישראלי לבין צירו. כשהפליג הכהן בשבח סין העממית באוני' עתונאים מקומיים, שיסע שרת את דבריו כמעט בנסות עולבנית. שרת לא השלה את עצמו: התקרבות לאסיה פירושה התרחקות מאמריקה, האידיאליים של ניהרו אינם מתמוגים יפה עם הוולארים של הרוז סאם.

השבוע הסיק משה שרת את המסקנות. דויד הכהן נקרא חזרה לארץ, ימים מעטים לפני שתיפתח בבאנונג, אינדונסיה, הועידה

הוא משתמש בו, ולפעמים כשהוא עושה זאת, מבקשים ממנו לשחק. אבל קול יש לו בכל זאת. בעוד זמן קצר יבקשו ממנו קולו, ואז יש לו ערך עצום. הוא ועוד כמה דודים — והרי לך ציר. ובימינו אין לזלזל בציר.

גם לדודת-י יש קול (ואיזה קול!) כשהיא פותחת את פיה... אבל על כך אין לדבר. עכשיו היא תוכל להשתמש בקולה מבלי להוציא אף גנה. מספיק לגמרי אם תשים את האות תו במעטפה בקלפי".

המפלגה לא הסתפקה בכתובות למשלוח חומר מודפס. החלטתה: כל חבר קיבוץ יחוייב להקדיש את אחת משבתותיו למסע הסברה-פוליטית אל הדוד העירוני. שמו של המבצע מקורי ממש כחוכנו: קול דודי.

תולדות

התירוק: יופים

התוצאות העגומות של הבחירות להס' תדרות-המורים (העולם הזה 911) הביאו את אנשי מפא"י במבוכה, עוררו אותם לנסות לדחות את כינוס ועידת-המורים ככל האפשר. התירוק לדחיה נמצא רק השבוע, ששה שבועות לאחר הבחירות: אנשי מפא"י סיגנו ליומון הארץ ידיעה על זיופים ברשימה בעלי-זכות-הבחירה להסתדרות-המורים: "כ' כמה קיבוצים של השומר הצעיר הצביע מספר מורים גדול יותר מזה שהיה דרוש להם". הגיב אחד מאנשי מרכז מפ"ם: "זכות הבחירה ניתנת לכל מורה, בין אם הוא למד ובין אם לא".

בסוף השבוע חיכו קוראיה-עיתונים לתת-פתחות דרמטית, קיוו כי מפא"י תגיש הוכ'ות לזיופים לפני בית-דין הסתדרותי, או בית-הדין הגבוה לצדק. לא חיכו לכל הית' פתחות רק מפלגות השמאל: הן ידעו כי מפא"י התקשה לערער על חוקיות הבחירות, לאחר שאישור נציגיה את חוקיותן ללא הסתייגות.

בינתיים העבירה מפא"י את הענין לחקירה-החוקרים: מפא"י ושותפיה במפלגה.

מפלגות

דווקאים

אם בעיני אויביה היתה המפלגה הרביד' יוניסטית תמיד תנועה כמעט-פאשיסטית, ה' מסתפת פולחן של סגידה עיוורת ל"מנהיג", הרי למעשה לא היה הרביזיוניסט האופייני מעולם אומרה. אדרבה, המפלגה ריכזה את כל אלה שה"איום" העיקרי שלהם היה "דוקאיום", אפילו נגד מנהיגם הנערץ, כמאיר גרוסמאן, שתמיד הסתכל על זאב ז'בוטינסקי רבו כעל הרפתקן מסוכן, או כדוד רויאל ואברהם שרף, שתשבו את אותו המנהיג לאורח מתוך וזהיר מדי.

מטירת-לחי ותותחנים. אחד האישים הסוערים בתנועה היה הלפאנג פון-וייזל, רופא אוסטרי בעל תואר-אצולה, שנאסר פעם בפרס מפני שחשבוהו לקולגל לזרנס המפורסם, וזה בפעם אחרת לקראת הספדים על עצמו בעתונות. אדם מבריק ואימפולסיבי (פעם נתן סטירת-לחי לאריה אלטמן, כיום

בקרס למוצאו של פון-וייזל, ראה מכתבים.

מתגרשת חרות
למה להתרגש?

בשבע הבחדש 1200

מאת אורי אבנרי

המדורה של גלילי הותקנה בעיקול של הוואדי, הדומה לחור עמוק באדמה הסר ש. ת. מכל הצדדים מתנשאים הקירות התלויים. המדורה קטנה, מספיקה בדיוק לפח בו מהביל הקפה.

אפשר לחשוב שאנו בודדים בנוף הלילי הגדול, בין בארבע ויטהמלח. אולם זוהי אשליה. מסביבנו, מעבר לקירות הוואדי, דו"כ עשרות המדורות של המחנה האדיר, הפרוש בפרסה אדירה של קילומטרים, כמחנה של לגיון רומאי. מה ושם עוד כפופות דמויות מסביב לעצים הבודדים. ברוב המקומות כבר התעטפו הגופות בשמיכות, ורק השימיים, בלתי נראים לעין, ערים אישם.

מסביב למדורותינו גואה צינוראט הסיריים. המנצח על המקהלה הוא גלילי עצמו — מעין בלתי-פוסק של סיפורים המצטרפים זה לזה ללא מאמץ ניכר. איש אינו מנסה להפסיק. גם לא תובל. אם כי לתובל יש סיבה לכך.

כי תובל, איש מחוץ חיפה ככל המסובים, הוא קרבן הערב. וכי כצד העז להישאר ללא חברה קבועה בשנתו ה-19? התבריא נרתמו למאמץ גדול. נערכו כהניות, נקשרו כשרים. לתובל חולקו חופשות וניתנו הנחיות מפורטות. הידיעות על הצלחות ראשונות כבר רוממו את הלכבות, כאשר באה בשורת איוב: לא המיבצע לא הצליח, תובל חזר לבסיס, כוח מוכה.

כך, לפחות, מסתבר מתוך דברי גלילי, אשר הנהיגות מחייבת לנכות מהם כמה מאות אחוזים. גם כשהוא מספר על האבן שזכמט מחצה את תובל המסכן במסע ליד העמוד, ושגרמה לכך שישאר תלוי בין שמיים וארץ, על סלע חד, משך רבע שעה תמים של הלב.

כן, זוהי מדורה של סיריים. פה חולמים בהקין על מיבצע להורדת אנשים בכלוכים מראש הארבל, כדי לבדוק את אמיתות סיפורו של פלאביוס יוספוס על טכסיסי הרר מאים. פה גואה הצחק על התייר המסכן ששאל בסבירה על הדרך (למלון) גינוסר, נשלח כל הדרך הארוכה אל הקיבוץ בעל אותו שם. פה קם לתחה הצפע שנתגלה תחת כף ידו של גלילי, שעה שטיפס על העמוד והושיט את ידו למשענת.

בדיחת הערב היא על חשבון גלילי עצמו. גלילי זה הכיר, מסתבר, באחד המסעות נערה נחמדה מאפיקים. אביבה שמה. אביבה דומה לכל הבנות: היא רוצה לתרבת את בחירליבה. ולכן, בשעת הפרידה ערב מסע זה, הרגיש גלילי שנערותו תחבה לו משהו לתוך הכיס. בודאי חפסת שקולד, או סוכר ריות.

רק הערב עלה על דעתו להעלות את המרנה מתוך הגניוה. ומה היא היתה? לא, לא תנחשי. גלילי מרים אותה בקול תרועה. זוהי חפסת-סבון, סבון עדין, עטוף צהוב. החבריא מתגלגלים מצחוק. כי גלילי, חייבם אתם לרועה, לא הביא למסע אפילו מגבת. חתיחה-החה.

פסססט! מזהיר אחד השומרים. אנחנו מסתכלים בשעון. אותה בלילה. צריכים לישון. מחר יהיה יום קשה. ואת התרגולות — כן, גלילי הביא שתי תרגולות חיות למסע, שאאשר שבר את מפרקתן באופן מדעי — גמרו עוד לפני שבאנו. ימח שמם.

יש נשמה להר זה.

כשאתה עומד מולו, הוא מתגרה בך, קורא אותך להתמודדות ולמאבק. כשאתה מטפס עליו, הוא לועג לך ולכוחותיך הרלים, מפעים את לבך, מאמץ את שריריך, מוציא את נשמתך, לוחש לך באלף לשונות כוזבות כי לעולם לא תגיע.

כשאתה תופס בחבל ושם את רגלך על הפיסגה, הוא נכנע לרגליך — ג'אה ואליים הוא מצביע לך על הנוף הפראי הבלתי-נכבש מסביב, על הרי מואב ממול, על הים הכחול והדומם אשר למרגלותיך.

הוא בן בריתך ושותפך, הר זה, גברי ומרדני, כרוחם של הקנאים שהשמיעו כאן את קללתם האחרונה לפני שהרימו ידם להרוג איש את רעהו. ועוד זמן רב אחרי שיעלם מעיניך, בהיפדרך, הוא לא ירפה מאחיזתו בך.

אורך השיח, הגיעו עם לכבות מלאים עד גודש. אין מה לחשוב על שינה.

ובעצם, לשם מה לישון? כל היום לא עשינו דבר, מאז השכם בבוקר נעז הכוחות מכל כנפות ארץ דרומה, עברו ונרשמו בבאר-שבע, נשפכו מן האוטובוסים ליד גב טים, הועברו במכוניות משא הנה, לראס-זוירה, המסע האמיתי יתחיל רק מחר, כש מיטען של 75 טון גנ"ע יתפסו ל-1200 ווגות-רגליים צועדים.

אחרי ארוחת-הערב כונסו מפקדי הכוחות באמבולנס, לאור לוקס עמום, שמעו את הוראותיו המפורטות של בניה. נזכרתי בראש שים הכפופים של מפקדי מחלקות ופלוגות ערב קרבות תש"ח. אינני חושב שרבים מהם הוכנו ביסודיות כה רבה כמו מסע זה של יום המחרת.

שרת-המסע חיבנה כך שכל יחידה של עולים-חדשים תהיה "עטופה" שתי יחידות של נוצר ישראלי. בין יחידה ליחידה יקשר האלוט. הגמלים ילח את המפקדה, והוא הדין לרומאה. אם הקשר לא יפעל, תבואנה במקומו תצורות. המגע עם המטוס, כאשר יופיע, באמצעות האלוט. לא יפעל האל-חוט, יבואו במקומו סימנים מוסכמים. במקרה של אש, יענה הכוח המותקף ויחבה לפקודה... המפקדים מגיבים איש כדרכו. חניגה, איש גנעיים, רושם כל פרט בקפדנות. גלילי מקשב בחצי אווין. באמבולנס החם שולט בניה. עטוף בסדין חאקי כבד, דומה סרן בנימין אלקנה, הוא בניה (מתחרז עם פניה), בדיוק למה שהנה: נהללי מוצק בן 33, מתגדב שהגיע לתפקידו כמפקד החטיבה הגנבית של הגדנע במסגרת תנועת ההתנדבות של בני-המושב. קשה לתאר אותו מתלהב, מתיאש, נחפו או מאבד את עשתות נותיו בכל צורה אחרת.

בניה אינו מסיים עד שסודר הפרט הקטן האחרון — איסוף הגבינה החשודה כמור עלת, חלוקת הכדורים נגד הקדחת, חלוקת שמות מכשירי-הקשר, בירור הפער בין מספר משתתפי המסע לבין מספר המנות שנלקחו על-ידי היחידות.

"חיפה, לוו, לוו."

השעה מתקרבת לחמש. אלי ברלב, מפקד הסיריים הצעירים שהם כמחצית משתתפי המסע, ביקשני להאיץ בגלילי. אני משתמש בהודמנות כדי להצטרף לחור, תמיד המקום הנעים ביותר בכל מסע. תוך כמה שניות אנו יוצאים — גלילי, אלכס ואנכי. גלילי אינו מחכה אפילו להתארגנות כוחו. הוא סומך על אנשיו שיכנסו באופן אוטומטי למקומם.

באר הרך של השמש הוורחת אני מעיף מבט אחורה — מראה מרהיב. כנחש אדיר, שאורכו קילומטרים, מתפתלת מאחורינו הר שדרה — במרחק מאה מטרים התיפאים, אחריהם הפיקוד והגמלים היפים, המתאימים כל כדלנוף הפראי, גדודי גנ"ע הדרום,

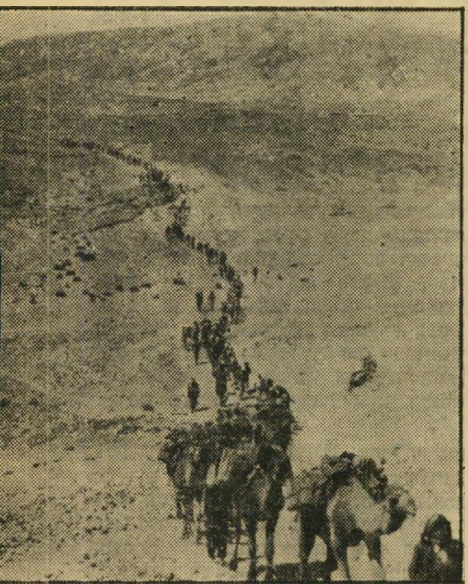
כולם מורכבים מעולים חדשים ומדריכים ישראליים, הסיריים הצברים מן העמק, יורד שלים ותלאביב, ולבסוף השורות הישורות, המסודרות בקפדנות, של גנעיים.

תמיד חלמתי לעבור מסע עם הסיריים. עוד בימי הקרבות קנאתי ביצורים מופלאים אלה, היודעים את הדרך בכל מקום, ביום ובלילה, במקום שאתה אינך רואה בו אלא מישר שטוח, או ערימה של גבעות הדומים זו לזו כביצי המלך עוג. עתה, בין אלכס וגלילי, אני רואה איך נעשית המלאכה — ההצצה במפה, ההשוואה עם סימני הנוף, המבט האוטומטי המברר, כאילו מעצמו, את המעבר הנוח ביותר — וכל זה כמעט בתת-ההכרה, תוך פסיעה רעננה ושיח.

מאחור בוקעת שירה נמרצת. מפעם לפעם מהדהדת בנוף קריאת "היי-הופ!" פה, בחור, שקט, שירה, קריאות — בעיני סיריים אלה כמעט חילול-קודש, הפרעה להתחתות עם הגבעות.

הסיריים הם עם בפני עצמו — האריס-טוקראטים של השדה. להם המקצוע הצבאי היפה ביותר — מקצוע שכולו חיוב, כולו ידיעת הנוף, כולו גנוי על פעולת היחיד והקומץ הקטן. בעיני הסירה, שלושה הם רבים, וחצי תריסר הם המון. מאושרים הרגעים כשגבעה או שטח מת מסתירים את השדרה הגדולה מאחורינו, והנה אנו דומים לשלושה יצורים בודדים, בני-חורין בנוף הגדול והפרוע.

החוד כבר רחוק קרימה, ה-גמלים עם מיכלי המים, מטפס סים במעלה. אחריהם כנחש-עוק מטפסת שדרת ה-1200

מראש המצדה מסתכלים השלושה, שהגיעו, אל המאות למטה. הנמצאים עוד בראשית דרכן. זהו הצד השני, המערבי של המצדה. הכינון מאנו נערכו הרומאים לקרב המכריע על

אקסמאזה? עייפות? קשה לפענח את הבעת פניו של נער זה, שהגיע לראש הגבעה. ברגע זה הוא אדיש לנוף הנהדר האשתרע סביבו. גם המשקפת התולה לצידו אינה מנוצלת

**מיסן מיסן כל טיפה יקרה
מתי סוף סוף יגיעו הגאליים?**

**מסמרי אבן? סתם יבלת?
הדבר מעון בדיקה. הנער**

הקטן מודד אותו בחשדנות. "לא, אני צריך את גלילי בעצמו."
"זה אני," צוחק גלילי.
הוא אינו מאמין. מה זה? לבסוף הוא נכנע, מוסר את המס'קופ תמורת קבלה.

פתאום עולה כי רעיון גאוני. מאז ראשית המסע אני מרגיש עצמי כטפיל. כנספח למסע, אין לי שום תפקיד מועיל. ואילו במס' קוף דומה עבדתי בימי הקרבות. אני נוטל אותו לידי, יש לי תפקיד.

"הלו ציפור, הלו ציפור, כאן ציפור אחד, כאן ציפור אחד, הודעה בשבילך, עבורי."

כעבור כמה דקות אני מעודכן ביחס לשר נויים שחלו משך שבוע שנים בתהליך הדיר המסלול הקבוע, מהו המעבר הנוח ביותר. בור. מכשיר הקשר הוא כלי אידיאלי להע' סיק בו אדם סקרני כמוני. הוא נותן את ההרגשה שאתה קרוב לעניינים, למקום בו נחתכות החלטות.

"הלו ציפור אחד, כאן ציפור, מדוע יצאתם מן הוואי? עבורי!"

היכרות הנצחי בין סיר ומפקד. גלילי רוטן, לדעתו צריך הוא להחליט, בתחום המסלול הקבוע, מהו המעבר הנוח ביותר. אולם בניה, אי שם מאחורי, סבור, כנראה, אחרת — עליו לשקול את חסכון הכוחות של השדרה כולה. אנו חוזרים לוואי.

בקצב מהיר נבלע הנוף. אנו עולים במעלה, יורדים בצד השני. במישור הרחב אנו נערכים לארוחת-בוקר, תמר הבית-אלפאית מכינה קקאו. בזה אחר זה מגיעים הכוחות — קודם החיפאים, המזכירים את התקופה הפ' סיונית של הפלמ"ח, ובסוף אנשי הים, שחניניה שוקד אצלם על כל כללי המשטר והנהוג, כולל מפקד לפני מתן האות למנוחת. שני הקצוות של צה"ל.

קדימה, קדימה! עליה מן המישור לגב' עזית, חציית הרמה. ספק עם המצוק לפנינו או משמאל. ציפור מבקש להאזי את הצעדים, ציפור רוצה לדעת מדוע איננו. זזים, ציפור תמה שעוד לא הגענו להצטלבות השבילים.

ברגלי חל שינוי מפתיע. נעליהזאמש אינם מגינים על האצבעות. כל אבן מכה על הצפורן, ודומה שאני משחק כדורגל עם כדור-ברזל. לפי אומדנה זהירה ישנן כארבעה ורבע מיליון אבנים טובות בין ראס' זוירה ואדי-חפחח. אני פוסט אף על אחת מהן.

שלמה לויצקי, לו שמעת מה אני חושב עליך!

אלכס וגלילי דרוכים ופוסעים כשתי מכור

אני מודה בלבי לשלמה לויצקי, איש צוות בת-גלים, שיעץ לי שלשום לזרוק לפינה את נעליהעור הכבדות, שרידי ימי צה"ל, ולהצטייד בנעלי-חבלנים קלים, עשויים מזאמש צהוב וסוליות-גומי. אני מרגיש כלל שרגלי נעולות. איוו הרגשה משיחררת, רעננה. ואני חשבתי שהודקנתי, לכל הרוחות.

אלכס וגלילי הם זוג מן השמיים, כלומר הפכים גמורים בכל דבר. קשה לתאר אנשים פחות מתאימים איש לרעהו.

גלילי הוא מצרי בן 22, נמוך-קומה, בריא-גוף, ראשו עטוף כפיה לבנה, רובהו מונח ברשלנות על כתפו, כמקל-טוילים שיצא מכלל שימוש, בגדיו מרושלים בתכלית הרר' שול, רגליו המוצקות פיסעות כמכונה. שום סימן אינו מעיד עליו שהוא אחד מטובי ה' סיררים בארץ.

אלכס, לעומת זאת, שייך לדור הצברים בעלי הליטוש היקי, או הוקים בעלי הליטוש הצברי — גבר גבוה מאד, בהיר-עיניים, פתוח-פנים. אקדחו חלוי מצדו, תיק-המפות מונח על תרמיל-הגב, הוא פוסע פסיעה אחת על כל שתיים של גלילי. מי שיכול להגיע לגובה הדרוש, יכול לראות את סימני-הדר' גות של סגן.

אלכס אינו שייך לגדע או למסע. הוא פשוט הצטרף, מפני שלא יתכן שגלילי ילך בלעדיו. בינו לבין גלילי מספיקים חצאי-מילים, תנועות-יד חטופה, מבט מקרי — והדרך מוסכמת. חצאי משפטים מוכירים וזכרונות. אין כמעט גב, גבעה או גיא בארץ שאינם מזכירים לאלכס וגלילי מסע זה או אחר.

בניגוד לגלילי, שהיה נער בימי תש"ח והתחנך על ברכי הממכפים של המלחמה, שהפכו בינתיים רבי-סרנים, הרי אלכס, איש קריטי-ביאליק בן 25, עוד הספיק לפקד ביחידת הגייסים של הנגב.

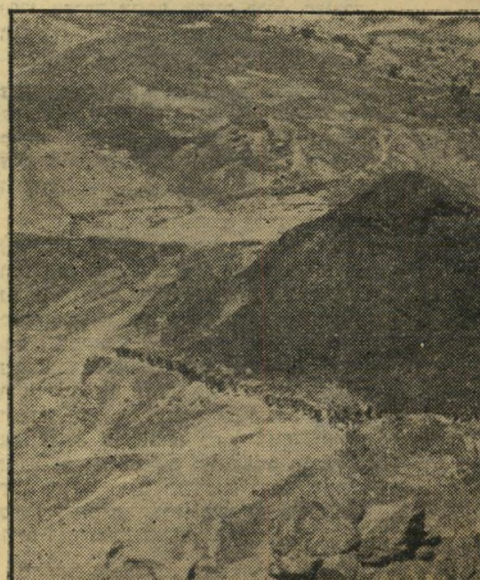
עברו 50 דקות, יש לנוח לעשר דקות. בהודמנות זו פותר גלילי בעיה: עליו לה' ציב לאורך הדרך חוליות-הבטחה של אנשי הנח"ל הפרועים. הנח"לאים היו קרובים אלינו והפריעו לבדידותנו. גלילי מרץ חוליה אחת מהם לראש הגבעה הסמוכה. עד הצה' ריים, כשיצטרפו שוב אלינו, לא יפריעו לנו.

מאחור בא רץ קטן, נער עולה שחרחר, הנושא מס'קופ * 536. "אני מחפש את גלילי," הוא מודיע.

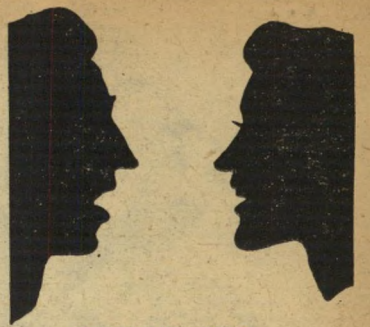
"תן לי," גלילי מושיט את ידו בעצלגות.

**הקטע האחרון של שביל-
הנחש-על אף כל הש'פוצים
עוד יש צורך בחבל. אולם
הסוף קרוב ומצב-הרוח גבוה**

**מיצצר הקנאים, דרך זו פחות
מפרכת. אולם משפטי שביל-**

חפש בעמוד 18

עטים

גלובוס

עם "דיו הפלא" DW 2

היכן נחוג את הפסח?

עם המשפחה בירושלים, בבית הדודה בחיפה, או בקיבוץ בגליל? באשר יוחג הפסח בעיר ובכפר, במושב ובקיבוץ — מפארים את שולחן הסדר המשקאות המשובחים של "כרמל מזרחי" — קוניאקים, ליקרים, יינות ומיץ ענבים — מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב.

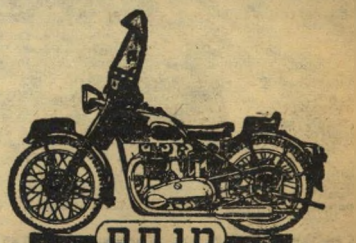
הורמון הגבר

פאזל דה קריף — גרוד הסופרים המדעיים של ימינו — נפנה עתה לשטח חדש בחקר מערכי גופו של האדם, שטח ההורמון-נימ, מערכת ההפרשה הפנימית.

תורת ההורמונים היא ענף צעיר של גזע המדע הרפואי, אולם המחקרים החדשים מפגישים ומפליאים את החוקרים ואת הרופאים.

פאזל דה קריף מספר בספרו על כלשוננו הרחוקה כיצד משפיע הורמון הגבר על כל מערכי גופו ונפשו של האדם.

הספר זוכה לפרסומת רבה בכל העולם. תורגם עכשיו לעברית ויצא לאור בהוצאת "מסדה".

אני מקנא בהם, משתדל לא לפגור, תוסס את עצמי מדי פעם שנים-שלושה צעדים אחריהם, רץ להשיגם, מבלי לדרוך בכל הכף. כל אכן היא אויב פוטנציאלי, שיש להימנע מהתקפת-מצח עליה.

סתאום נגלה המישור למרגלותינו. החפחף. עכשיו צריכים רק לרדת.

אלכס ולגילי אין בעיות. הם יורדים. אני משתדל לרוץ אחריהם. הירידה מן המר צוק תלויה בקיר חלק. משהו הדומה לשביל יורד בו, כולו זרוע אבנים, וכל אבן מכה על בוהני המסכנה כפטיש-פלדה של חצי סוף. אני מנסה להיאחז ביד אחת, להחזיק במסקרף בשניה. גלילי ואלכס נעלמו מזמני מעיני. למרבה בושתי משיג אותי דויד, ההולך בראש החיפאים.

באמצע מתערב ציפור. האם השביל מתאים לגמלים? אני מנסה לצעוק לגלילי, מבחין ביניהם בגלילי גמלים בשביל, מתחלק במרדן, בועט באבן הדומה למשקולת עופרת. גלילי צועק שכן, אבל יש להשאיר את הגמלים לטוף. חסר-נשמה אני משדר את ה-

לנו, כמהחל. לעלות עליו? יבוא המחר ויבוא למחר. בינתיים הציון מבטיח אושר — לרגליו ננוח, נפשוט את הנעליים (לויצקי! לויצקי!) ונראה מה קרה להן.

מדוע לא בנו הקנאים את מיבצרים ב"שדרות רוטשילד"? צועק משהו מאחורי.

הרגע הנכסף מגיע, כמוכח. הרופאה טוחת את התיק, מוציאה זוג מספרים אדיר, מנסה לחתוך את הציפורן. כשלון גמור. היא מעיפה מבט מסביב, מבקשת בחור חסון, בוחרת באלכס. אלכס, עדין-הנפש, אינו יכול להתחמק — הוא נאלץ להחזיק ברגליו, שעה שהרופאה חותכת, מנתחת, דוקרת כאחת נפשה.

אני מאיינט יחיד. תור ארוך של יבל"גים מזדנב. אפשר היה לחשוב כי כמה מאות וזוגות רגליים יצאו מכלל שימוש. טעות מרה. בקושי עבר רבע שעה של גופש, ור כבר מקפצים הנערים והנערות כתישים על כל הגבעות בסביבה, כאילו קמו זה עתה מן המיתה.

המדורות דולקות. החשיכה עוטפת את

על הגובה. רם רון, מפקד הגדנ"ע, מצדיע למפקד פקודיו בראש המצדה. מימין בניה, הרוח החיה ומפקד המטע, משמאל אלי בר-לב מפקדם של סיירי המטע.

הצוק מולנו. הפעם אני אורחם של אנשי שטיה. מדורה יחידה במינה: עולים חדשים וזכרים מעורבים כאן, וקשה מאד להבין חזן מיהו מי.

מענין לראות כיצד הופכים נערים עולים אלה לזכרים. הגיל הוא הגיל הנכון. הוא מאפשר חיקוי קל ואוטומטי. זכותו של הגדנ"ע שהוא מערבב את שני הסוגים ב"התמדה, דבר שכמעט ואינו קיים בתנאי עות'הנודר החלוציות, הבנויות על הצב"רים.

תוך זלילת האפונה הנצחית, הבשר הנצחי, הביסקויטים והענבים המשובחים (אני ממליץ על הענבים. אחת הכחות הטובות של זה"ל!) אני מקשיב לשיחה. מסתבר שיש לי מה ללמוד, אפילו מן העולים החדשים. כי הניב הצברי מתפתח במהירות הבזק.

סיסמת הדור היא, כנראה: "יש בעיות?" מובן יש בעיות לכל אחד. ביחוד לגבר אשר אחת הבנות מנסה "להתרול עליו". "רולה", בערבית, פירושה "אילה" בעברית טובה, "חתיכה" בעברית מטוקפת. "להתרול", משמע: להתלכש על משהו. בעברית טור בה יותר: ריבה (או עלמה) נושאת את עיניה אל עלם (ומסיקה את המסקנות ה"מעשיות").

אם תראו לאור השמש תתם כחול בנות, הרי זו דיניק. בתעודת הזהות כתוב דינה בריקמן, בת 21, מין נקבה, הכתובת כפר-חרוב. בשבילכם: דיניק. התתם הכחול מוכרח מ: מכנסים כחולים ארוכים, חולצה כחולה, כובע-סמל כחול, ובעיקר עיניים כחולות. אישם ישנם גם שערות בלוני דיות, פרצוף שחום וגוף מוצק של בתי-ארי כרים.

כל זה אין רואים כרגע, בחושך. אך רואים איפה נמצאת דיניק. מסביבה ישנו תמיד מעגל של כחורים.

דיניק היא הבת היחידה שנשארה במשק אביה, בן 41 הדונאמים, כולל 17 פרות. (אבל מה אני מספר זאת? אם אינך מכיר את דיניק, אינך שייך לחברה, וממילא לא תבין.)

החברה מקיפים את כל הארץ. לא תמצא משק שבו אין לדיניק לפחות חבר או חברה. אין איטובוס עובר בכביש, ממנו לא תבקע הקריאה: "דיניק!"

כל מקום, זאת אומרת, מלבד קפה רחל, תל-אביב. כי דיניק לא יושבה מימיה בבית קפה אפילו פעם אחת. מה עושים שם? אמנם, פעם אכלה במסעדה הונגרית בתל-אביב, על המרפסת הפונה לרחוב. אך, היתה זאת בור-שה דיניק בלעה את המזון בתפוזן, ברחבה מיד.

רחש, לחש. השחר עולה. כמה ישנתי? איני יודע. עכשיו צריכים להחליט: לעלות או לא? אני פוסע כמה פסיעות. הרגליים החתוכות כואבות. אך איך אפשר שלא לצי לות אחרי שהגעתי הנה? הרי יהיה זה צחוק הגורל. ננסה.

אני מצטרף לסיירים, העולים כחצי שעה לפני האחרים. תנופה נהדרת. ראשית העליה נכבשת ביעף, אולם גלילי, ברלב והחברה מטפסים כאילו רדפו אחריהם שוטרים צבאיים. אני מרקד אחריהם. אחרי השליש ה"ראשון אני נכנע — מוטב לעלות סילו.

השמש מתחילה להציק, ואני צמא. שוב אין משמעת-מים בצה"ל, אך קשה להיפטר מ"הרגל שנקנה במרוצת השנים. אני לוגם לגר מה אחת בגניבה. למטה מתחיל הנחש הנדול לזוז. מראה נהדר.

אני עולה, עוצר, נותן לרגליים לנוח, עור-לה. מפעם לפעם אני מצטרף ליחידה אחרת המטפסת בשביל. רק עתה יש לי הזדמנות להכיר את הטיפוסים השונים. יש כאן ילד הדומה כאילו הוא בן 13, חבוי מאחורי תר-מיל ענקי המסתיר את מחצית גופו. בנות תר-המעברה, לבושות כל מיני מלבושים. מן הסתם אין בבית כסף לקניית מדי-חאקי. באמ"צ המדריכים, צברים חסונים, בלונדים ובי-הירים. "הלו אשקלון — היי הופ!"

"גוזו קר — הקיוסק סגור!" מי הסאדיסט שרשם מלים מתועבות אלה על הקיר, בדיוק במקום שם מחססת הנשמה אם לצאת סופית מן הגוף המסכן? אין דבר, שלט שני מניח: "עוד קצת — אל יאוש!" ריח מורד באויר — פרד שכלל בעליה, מעד, נהרג וי-נשרף.

מי אמר שלא נגיע לעולם? הנה החבל, הצעדים האחרונים. הגענו. משומשים, אך חיים. ואם דופק הלב, מה יש? המעמד ה"היסטורי מצדיק את זה, גם אם לא גרם לכך.

התורכים הצעירים אינם חילמים כלל לנוח. יש מה לראות. חורבות הורדוס, כוכים, ברי-רות מים, יש מרץ. שיר אנגלי מטומטם, מר-מי בידהספר העממי, מרחץ במוחי: "ההוב-סיפס על ההר — לראות המראה הנהדר — ומה, תחשבו, הוא סקר? — הצד השני של ההר!"

שעה, שתיים, רוח הקנאים, אפונה, עני-בים, בשר, חוץ הדורות. אחר-כך מפקד. 1200 בפרסה אדירה מסביב לדגל, חצוצרה, תופים.

רחש כנפי היסטוריה — כמה סעמים צחקנו מבטוי זה? איך הוא, ברגע זה, זה לא מצחיק — שורות הנערים, ומעל לראשם מפקד הגבעות, עולם הפרא, הים השטוח, צוקי מואב השניאים. נוף קומון, שואג ב"דומייתו.

אלכס יושב מן הצד, חולם על ימי הפלמ"ח (מנין היו לכל הפלמחאים גרביים מאיתו צבע?) ואיך התחילו פתאום כולם יחד לקפל את מכ"נסייה הקצרים?) גלילי מתרועע באמצע ה"מיסדר, כאילו היה צלם-עיתונות שנודמן ב"מקרה למקום וכל הסככים הצבאיים מעני-נים אותו כקליפת השום ("מה, אני ומסד-רים?") ברלב המסכן עומד ומצדיע ומצדיע ומצדיע, יחד עם המפקד ובניה. דיניק רועה את עדרה, שוב כחם כחול בנות. ואישם נמצא גם גבר מגושם ועגול-פנים הדומה ל"עלזאזל" של חיים תל-אביב, והנהו מחתיקי סיירי הפלמ"ח, גדוש סיפורים כריזמון — חיים רון, מפקד המשך המסע.

מתחמם, דומם ומוצק ורואה את הכל, עור-מד-ההר.

המצלמה אינה משתייכת לכל מפלגה פוליטית. אין לה השקפות משלה. היא קולטת הכל כמות שהוא, ללא כל אפשרות לסלק את המראות המופיעים בעדשתה. עד כן היא האמצעי הטוב לגילוי האמת הפשוטה. כאשר יצא הצלם הצרפתי הנודע הנרי קארטייה-ברייסון בדרכו לרוסיה, התכוון אך ורק לאמת זו. הוא לא רצה לגלות מי הם שליטיה האמיתיים של המעצמה האדירה, או אם יש בכוונתם של שליטים אלה לכרות שלום אמת עם המערב. הוא רצה רק להנציח את האדם הרוסי הקטן על ששונה, יגונו ולבטיו — והוא הצליח להפליא: אם כי סידרת הרפורמות שלו לא יצרה תמונה אחת מושלמת, עלה בידו להביא למערב מוזאיקה ססגונית-מצולמת, המראה את יושבי ברית-המועצות כמות שהם, את שרידי החיים הישנים ואת ניצני החיים החדשים, את הכפרות הממוטטות הרוקדות לצלילי החארמוניקה המסורתית (למעלה), ואת הגברת ההדו-רה, המנסה לבחור לה פרחים בשוק החופשי של מוסקבה (למטה). תמונותיו של ברייסון דיברו יותר מאלפי מילים נמלצות, היו צעד גדול קדימה לקראת חבנת המתרחש מעבר למסך הברזל של הרוסים.

האיש הקטן

אאת הנרי קארטייה-ברייסון

הוצאנו אשת-כניסה לברית-המועצות בשבילך ובשביל אשתך. תוכל לצאת מיד". היה זה סיומם המשמח של שמונה חודשי צפייה. סוף סוף הצלחתי להגשים את שאיפתי לסייר בתוך "החידה אפופת-המיסטריון", כפי שכונתה רוסייה בפי סיר וינסטין צ'רצ'יל, לקלוט במצלמתי את העובדות היומיומיות, לתאר את לבטיו של האדם הרוסי הקטן, ה"שואף לעתיד טוב יותר, בונה אותו כמיטב יכולתו. כעבור ימים מספר כבר היצגנו את דרכונינו באחת מתחנות-הגבול הסובייטיות.

התחנה הראשונה בדרכי היתה מוסקבה. הותר לי לצלם הכל, פרט לנופים כלליים, גשרים, מסילות-ברזל ומתקנים תעשייתיים. המתורגמן שנילוה אלי לא הפריע לי כלל. להיפך, הוא סייע לי לשוחח עם עשרות מתושבי העיר, מבלי שאשתמש בגרמנית ה"רצוצה שלי.

כבר בסיורי הראשונים עליפני העיר ה"גדולה נוכחתי כי לא חלה התקדמות יתירה בשטח אספקת-המצרכים השונים. הטיורים בחנויות דומים, לעתים קרובות, לציד על חיות נדירות. על פי רוב אפשר לראות בעל ואשתו יוצאים לקנות יחד, בוחרים במשותף אפילו תחתונים-נשים, או גרבי-משי.

ממוסקבה יצאתי דרומה, אל הקייטנות אשר על גדות הים השחור ואל הכפרים הגרוזיניים הדבוקים אל צלעות הרי הקאווקאז. כאן למדתי, זו הפעם הראשונה, להכיר את הרכבות הסובייטיות הנוחות והמאוחרות כהלכ.

קצתו המרוחק ביותר של סיורי על פני ברית-המועצות היה אוזבקיסטאן — האיזור האוטונומי המיושב שיבעה מיליון אוזבקים מוסלמים. משך שלושים השנים האחרונות ניסו שליטי רוסיה לבולל את העם האוזבקי. הם החליפו את האלף-בית הערבי שלו באלף-בית לאטיני, חייבו את בניו ללמוד רוסיית, התרו תחת מעמדם של אנשי הדת. נראה כי מאמצים אלה לא הצליחו ביותר: בסיורי על פני אוזבקיסטאן נתקלתי במקרים רבים של נישואי ילדים וריבוי-נשים. ראיתי אפילו נשים זקנות מהלכות ברחובות הערים, כש"פניהן עטופים בצעיף.

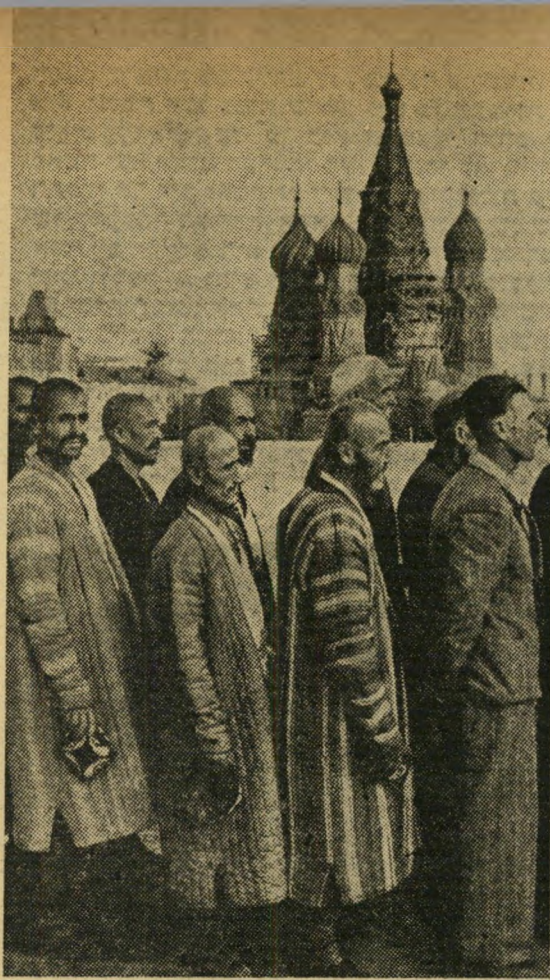
לעומת זאת הצליחו הרוסים לפתח את אוזבקיסטאן מבחינה כלכלית: יבולי המשי, הכותנה והפירות של האיזור עלו פי עשר מאז ימות-הצארים. לאחרונה זכו האוזבקים בנכס כלכלי נוסף: עמק פרגאנה הפך ל"מרכז גדול של הפקת אוראניום.

בסיום מסעי היגשתי את כל תצלומי לביי קירת הצנוורה. הצנוור אישר את כולם בחיך אדיב. לא התפלאתי: הרי לא היתה לי כל כוונה לקלוט מראית בעלי משמעות פוליטית. צילמתי רק את האדם הקטן במנוחתו וב"שעשועיו, בשימחתו וביגונו.

אבל רב לי לדבר. ראו אתם את אשר הבאתי מעבר למסך-הברזל ושיפטו בעצמכם.

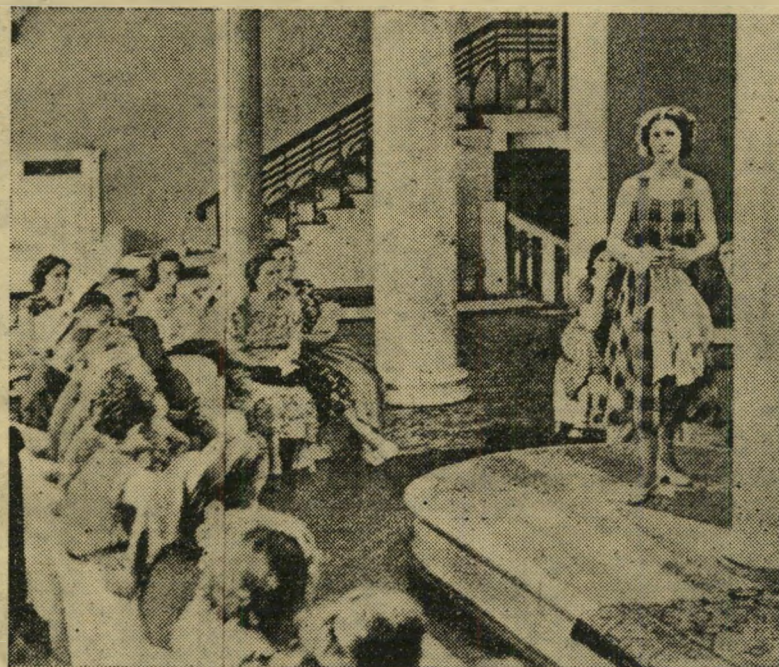

ברוסיה הגדולה

בתור לאזכרה. תמונות אלה צולמו באותו מקום, בהפרש של שעה: שורות ארוכות של האדומה המוסקבאית, על מנת לזכות בביקור במאוזוליאום, בו נחת הגופות החנוסות של קולחוזאים, תלמידים, אנשי צבא ותושבי מחוזות נידחים של רוסיה האסיאתית מחכות בכיכר

אופנה לנשים, משחקי כדורגל לגברים...

הפיואמה הפכה ללבוש חוקם של אלפי נופשים, רובם אנשי צבא, פקידים ופועלים מצטיינים, המבלים על חוף הים השחור.

מהפכה ושמה אופנה. דוגמנית מוסקבאית מדימה שימלתיקיץ חדשה, חסרת שרולים תצונות האופנה התדירות הנערכות בערי רוסיה מסמלות את המהפכה השקטה המתחוללת ברוסיה בשטח הלבוש הנשיי. אולם, שימלת הכותן נשארה שמלתה של האשה העובדת.

גול ו' אלפי חובבי כדורגל רוסיים צופים במשחק בין נבחרת ברית המועצות לבין נבחרת ישראל. הקהל המוסקבאי להוט ביותר אחרי תחרויות כדורגל בא במאות אלפי לאיצמלניו לניאמן העושה לכל ספורט. מעניד את שמעו בקריאות ומרועות גיל.

מכוני יופי הפכו לתופעה נפוצה בערי רוסיה הגדולות. על אף מחיריהם הגבוהים עוברים בהם

הבחירה קשה. בתי המסחר המוסקבאים גדושים שמלות מעולות, שמחירן אינו

המסטר בבתי הספר הסובייטיים הוחמר ביותר בשלוש השנים האחרונות. התלמידים כבוליי על ידי הוראות מדוקדקות, אפילו בכל הנוגע להכנת שיעורי הבית ושעות הכנתם. המחנכים הסובייטיים חזרו אל השיטה האוסרת על תלמידים צעירים להופיע ברחובות אחרי 9 בערב.

ידיים למעלה ו' תלמידי כיתה א' של בית ספר מוסקבאי חדש מניפים את ידיהם, כדי להידמות לעננים, שעה שמורתם מספרת אודות מזג האוויר. יורשיו של סטאלין ביסלו את חוק החינוך הנפרד לבנים ולבנות משנת 1943. חידוש אחר: מדים כחולים אפורים לבנים, חומים כהים לבנות.

...ולילדים: מדים, שעשועים ותמונות מנהיגים

הכיפה החבושה לראש הילד היא כיסוי הראש הלאומי של שבעת מיליוני האוזבקים המוסלמים. מורשת דורות אחרת של האוזבקים: נישואי ילדים.

החיים והמתים. תמונות מנהיגי ברית המועצות משקיפות על כרי הדשא של מחנה פיונרים — תנועת הילדים של רוסיה.

הקוף החולה, גיבורה של אגדת הילדים המחורזת דוקטור אויכואב, משקיף מבין השיחים על הילדים המבלים בפארק גורקי. הבריטים סוענים כי מחבר האגדה, קורניי צ'וקובסקי, שאל את עלילת האגדה הרוסית מהאגדה המפורסמת: עלילות דוליטל הרופא.

גם אני ו' הילד מתבונן באתלט המנסה את כוחו בפארק הספורט והמרגוע המוסקבאי על שם מכסים גורקי, משתוקק לחקות אותו.

מפעלים

מלחמה לשלום

קבוצת אנשים שמספרם לא עלה על אצ' בעות יד אחת נחנקה לפני שלושה חודשים בדירה תל-אביבית, החליטה לעשות מעשה כדי להשריש רעיון שלשי שעה מקובל רק על חלק מאוכלוסיית ישראל, אולם בעל חשיבות חיונית, לדעתם, לעתידה של המדינה: לערוך פסטיבל שיקודש לביטוי הידידות היהודית-ערבית במדינת ישראל. אם כי רוב היוזמים היו מחברי המפלגה הקומוניסטית הישראלית, הם פנו למפלגות השמאל המקורבות לרעיון, ביקשום להצטרף ליוזמה תוך התחייבות שהפסטיבל לא ינוצל לשום מטרה מדינית או הסברתית מחוץ למטרה המוצהרת. התחייבות זאת לא הורעילה: באחרית ערב בחירות חששה אסילו מפ"ם להודעה עם רעיון לא-אהוד על הרחוב,

(המשך מעמוד 5)

ריצההריים, לאחר שאפסה כל תקווה לחלץ את יפו בעזרת גוררות, הצטרפו אליהם גם 34 אנשי הצה"ל (26 מהם ישראלים). באוניה הטרוסה נשארו רק רבי-החובל, הקצינים הימאיים, שלושת קציני-הסיפון (שניים מהם ישראלים) — והדגל הכחול-לבן, שהונף ברגע האחרון בראש-התורן.

קבר קר ורטוב על סיפון בורנהיים הוכן לכל לקראת האירועים. הסבה הגרמנית הכין סעודת-מלכים, שפע של בירה חזקה. הימאים הגרמנים סינו את תאיהם לאנשי יפו, הרטובים והעייפים עד מותם. לעולם לא נשכח את קבלת-המנים שנערכה לנו, אמר אחד מאנשי-הצה"ל.

בשעה ארבע אחרריצההריים נעזבה יפו, שנחתה על צידה בזווית של 40 מעלות, גם עליידי הקצינים, שעלו, יחד עם האלוטאי על האוניה הצרפתית להירושל. מחצית הי שעה לאחר מכן ראו הניצולים את אונייתם מתבקעת לשלושה חלקים. התורן, עטורי הדגל הישראלי, גחן לאיסו עד כי נעלם בין הגלים. יפו, שנבנתה בשנת 1942 בקנדה, עלתה למעלה ממיליון לירות, ירדה לקבר קר ורטוב.

תפילה לקוד תופים כל אותה שעה נשמעו מכיוון החוף קולות מוזרים: שירה עמומה-נוגה והלמות תופים גדולים. סיבת השאון הוכררה לימאים הישראליים רק לא חר שהביאה איתם האוניה הגרמנית לנמל פריסאון: בקרבת הצוק, בו נחלקה יפו, המכונה בפי הילידים בשם צוק-השדים, נמי צא כמר כושי גדול. בשמוע הכושים את זע קות הסבלים, שהגיעו מן-האוניה הטובעת, מהירו לערוך תפילה לשלום. אני בטור שרק תפילה זו הצילה אותנו, אמר רבי הסבלים בחשטו את שינוי הצחורות.

השבוע חזרו 26 הימאים הישראליים למור, לדת, לאחר שהוטסו מפריסאון לאנגליה. שארית מסעם לא עברה בלי הרפתקאות: בורכם לשדה-התעופה, השוכן על אי סמוך לפריסאון, עלתה סירתם על שרטון והם נאלצו לחכות שעה ארוכה בים מלא כרישים.

אולם שובם של הימאים לישראל והרשמ תם בתור לעבודה חדשה לא סיים את הפרש: חברה הביטוח הלונדונית ליד סירבה לשלם לאלים את דמי-הביטוח של יפו, תפי שה (או לא תעשה) זאת רק לאחר שתתברר פרשת הטביעה במשפט, שייערך בקרוב ביניירוק.

מחתרות

השוורים נרגעו

השבוע דמה מטה המטרה בירושלים לנחל-דבורים: החוקרים המשטרתיים התיאצו לפענה את תעלומת מטמוני הנשק, שנתגלו בבתי-החרשה בירושלים, להשיב על השאלה הגורלית: האם הוטמן הנשק על ידי לוחמי השיחור, שפעלו נגד הבריטים, או שמא הוא חלק מצידוה של מחתרת חדשה?

אפשר שהתעלומה לא היתה נסתרת לעיני, אלא נחללה השם אראלה על גבי אחד התת-מקלעים, שנמצאו במטמון. השם הזכיר נשכחות: אראלה היתה אחת מפעיות לחי' בירושלים, נהרגה בהתפוצצות מוקש בבסיס האירגון בסלבייה. הנשק היה איסוף שייך ללחי, הוטמן, כנראה, במקום עליידי דב הבלוני, אחד ממפקדי האירגון בירושלים, שנהרג מאוחר יותר, שעה שפי קע על גורו הקומאנדו של משה דיין בהתקפה על עוגיה אל-חפיר, לא השאיר כל רשימה של סליקים. השוטרים נרגעו.

עתונות

הפזילים ושאלת היהודים

בעיתונות היהודית בפורה שרר פעם נוהג קבוע כמעט לכתוב על כל נושא בעולם — ממדיניות ועד זואולוגיה — כשהוא קשור ב...ושאלת היהודים.

נוהג דומה השתרש כנראה בעתונות הידית הישראלית. השבוע, למשל, הסביר בטאון אגודה ישראל המודיע ברצינות גמורה כי "החקנה היחידה למניעת מקרי מות בטיור לים היא להתדיר בקרב הנוער את ערכי החיים כפי שמבינים זאת היהדות המקורית ומוסרי-היהדות".

למברג
Lemberg

לגברות
לגברים
לילדים
איכות משובחת
מבחר גדול
ישר מביית-החדושת לצרכן

תל-אביב, רח' הגליל 2-4
NEAR CENTRAL BUS STATION

הגיו

מכונות כתיבה פורמבל ומשרדיות,
עבריות ולועזיות 13 ר"ר

עם טבולטור אוטומטי ושולים
אוטומטיים
ZETA

ההספקה מהמחסן, המכירה בלירות ישראליות.

שרות

להקלטה ישראלית

ע"י רדיו דוקטור

רחוב אידלסון 4, תל-אביב, טלפון 24433.

מקליט תקליטים בלתי שבירים למשלוח
למכרים בחוף-לארץ. הקלטה חופות ובר
מצוות על סרט מגנטי ועל תקליטים.

לעחונאי

דרושה דירה שזי חדר, עם
או בדי ריהוט, לחצי שנה.
מוכן לשלם שכר-דירה גבוה,
אך לא דמי מפתח. ערבות
לפנות את המקום בזמן. נא
להודיע טלפוניית 26785 או
באמצעות העורך הזה, ת.
ד. 136 תל-אביב, עבור
נ"ש. כ"ב.

במסגרת מאמציו להרחיב ולהעשיר את ספרית קוראיו
במיטב הספרות העברית והמתורגמת, שמח

שרות הספרים של

העולם הזה

להודיע לקוראיו כי לאחר הפרד מיוחד עם
הוצאת "הדר" הם יכולים לרכוש מעתה את הספר

אינטימיות

מאת ז'אן פאול סארטר

הספר כולל קובץ של סיפורים בלתי-מצונזרים של הסופר המודרני שעורר כמה מן
הזיכוכים הסוערים ביותר בימינו. בסיפורים אלה נחשף בכל אכזריותו וקלוגני
האדם שהופקר למלחמה ולתענועי הגורל. אם לא קראת עדיין מכתבי סארטר, ישמש
לך הספר מבוא ליצירותיו. אם רצונך במשהו חדש מפרי עטו, תמצאו ב"אינטימיות".

בעוד שמחירו הרגיל של הספר הוא 2.200 ל"י
יובלו קוראי "העולם הזה" דהשיגו 1.450 ל"י
תמורת מחיר מוזל של

אם ישלחו את הזמנתם למערכת על גבי התלוש המצורף כאן באמצעות הדואר, או
ביאורוה בעצמם למערכת, ברחוב גליקסון 8, תל-אביב, בין השעות 11.00—14.00
ובין 16.00—18.00 מדי יום ביומו. אלה המבקשים לקבל את הספר באמצעות הדואר
מתבקשים להוסיף סך של 300 פרוטה לכיסוי דמי המשלוח.

תלוש

לרכישת הספר "אינטימיות"
משרות הספרים של "העולם הזה".

בן אימלך ריונמל ואשתו
במסגרת ברחוב

להיות צפויה להתקפה על שיתוף פעולה
עם מק"י. אך אם בין המפלגות לא האירה
ההצלחה פנים ליוזמים, הרי בציבור אנשי
הרוח והמדע התקבל הרעיון הבנה.

השבוע הודלק בראש הניקרה, ליד גבול
הלבנון, לפיד הידידות, שהחל במסעיו על
פני הארץ כולה, יסיים אותם בעצרת היפור
אית שתהווה את גולת הכותרת של הפסי
סיבאל. אמר השבוע גבורי-ישראל בן-ציון
לייטנר מראשוני היוזמים של המפעל: "מה
שדרוש לנו עכשיו יותר מכל, הוא גבורים
של המלחמה למען השלום".

משפט

אתח גבוה

בחברת החשמל לארץ-ישראל, כמו בנמל
ניירורק, ההנהלה האמיתית היא בידי קבוצת
עסקנים שהשתלטה על ועד העובדים במפעל.

• ביניהם הרקדניות נעמי אלסקובסקי,
מיא ארבוטובה ורחל נדב, הזמר מישה אפלי
באום, הבמאי פיסר פריי, המחזין פאול
גבעה (24 אינה עונה) בן-חיים, הצייר יוסף
שטרן והסופר אביגדור (השגוען הגדול)
הסאירי.

הארץ

מטוס צבאי אמריקאי התרסק ב'
החא. ישראל הגישה תלונה על הי'
מקרה (הבקר).

יהושע פלשטיינר, ירושלים
מועצת הבסחון גינתה את ישראל
על חדירה לשטח זר.
גילוי הרגשותיו הלאומיות, היהוד
דיות והציניות (הבקר).
יהושע מושלי, חיפה
הוי, ציפור הרפסו

תעה

לרשות כל דורש

פלייערס

הסיגריות המפורסמות

שהגיעו עתה מאנגליה

נמצאות כבר למכירה

בכל מקום

Player's
Please

אם את ההי סבתא.

תראי לנכדיך את תמונותי מימי הנערות בכדי שנכדיך יראו כמה יפה ומקסימה היית. וכל המשפחה בתמר נות תשמח. מצלמה, צרכי צילום והר"ר רכה תקבלי אצל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

פנעים

ויטאמין ריש

הצטלבות הרחובות בקרבת קפה ג'ונתמר היסואי היתה מאז ומתמיד מקום מצויין ל- מכירת גוזז וממתקים. ראשון השתלט על המקום עולה בולגרי שמואל בנון (43), ש' פתח קיוסק נייד, ניסה להפכו לדוכן קבוע, לא קיבל רשיון. עולה בולגרי שני, יעקב פרנצי (31), היה בעל קשרים טובים יותר, קיבל רשיון-עבודה, סילק את מתחרהו מן המקום בעזרת המשטרה. בנון נכנע, העביר את עגלתו למקום נידח יותר, אך פרנצי הביא את ידידיו, פקחי העירייה, סילק אותו גם משם.

הפעם פקעה סבלנותו של בנון. הוא הופיע במקום למחרת, לעת ערב, שלף אקדה, נעץ כדור בבטנו של פרנצי, ניסה לברוח, נתפס על-ידי עובדים ושבים. אמרה עדה-ראיה: "הפעם הפך ויטאמין פי לויטאמין ריש - הפרוטקציה כמעט וגרמה לרצח".

הווי

מדיניות גלובאלית

בתל-אביב, בהגולה שנערכה על-ידי היומון דבר בין מנווין, זכה משרד-החוץ הישראלי בגלובוס עברי.

מצא מין את מין

בחיפה, יצא בוחן-תנועה לבחון אופנוע חדש, הועבר לבית-החולים, לאחר שהתנגש בשוטרי-תנועה, רכוב על אופנוע.

שתי גדות לידדו

בירושלים העתיקה, דרש העתון אדיפאט מממשלת ירדן לארגן עדלידע מתחרה לעד-לידע התל-אביבית, שעוררה את קנאותו.

רפסודיה בגרוש

בתל-אביב, התבסס קבצן פורט-על-כינור מול פתח-היציאה של קולנוע, המציג את הסרט רפסודיה המתאר את לבסיהם של גאונות-מוסיקה צעירים.

הדמוקרטיה מעל לכל

בקיבוץ נחשולים, דרש העלון המקומי כי אלוהים יתפטר מתפקידו, לאחר שהוכח כי במשך 5715 השנים שהוא בשלטון טרם הצליח לארגן חלוקה צודקת והגיונית של הגשמים.

קצבת-הפלדה

בקיבוץ כפר-גליקסון נמצאו בבטן הפרה אלפא, לאחר שחיתטה, 8 מסמרים, 4 ברגים, 2 אומים ו-2 מחטי-תפירה גדולות לשקים.

ולמלשינים אל תחי תקווה

בירושלים, דחה פרופסור טור-סיני את הצעתם של כמה אישים לקרוא לאקאדמיה ללשון העברית בשם מלשונה, בטענה כי הדבר עלול להדביק בחברי האקאדמיה את הכינוי מלשינים.

מונית שירות

בתל-אביב, שם סטטיסטיקאי חובב לב לכך שמכוניות חברת-קדישא, הנושאות בירושלים את המספר הלכן של מכוניות פרטיות ובחיפה את המספר השחור של מכוניות-משא, מצוידות בעליון במספר הירוק של מונית ציבורית.

תמרורים

נזלרה. לרב הצבאי הראשי אלוף משנה שלמה גורן ולאשתו חיה, בה שניה (ראה אנשים).

נחוג. יובל הששים וחמש של ד"ר אהרן בארט, אחד ממנהלי הבנק הלאומי לישראל והחתום, יחד עם זיגפריד הופמן, על שטרות הכסף הישראליים.

נחוג. יובל השמונים של שבתי לוי, מי שהיה ראש עיריית חיפה בימי שלטון המאני דאט; נשיא כבוד לאורך ימים של הלישכה הגדולה של הבונים החופשיים והמקובלים למדינת ישראל.

נפטרה. ד"ר ואלטר מווס, אחד הבעלים והמנהלים של בית-החרושת לסיגריות דובק ובעל אחד האוספים הארכיאולוגיים הגדולים בישראל, שנותר לפני ארבע שנים לעיריית תל-אביב על מנת להפכו למוזיאון הארץ; ממייסדי תנועת הנוער הציונית בלארונס בגרמניה; בגיל 63, מהתקפת-לב, בביתו בתל-אביב.

חשוב בציד הקולות הדרוויים לקראת הבחירות.

נכים

מלחמה בשוויון

ארתור קיי היה ידוע בארצות-הברית כקב"ל, בונה-ערים וסולל כבישים משיכוללים. אולם בישראל נודע שמו בשטח אחר לגמרי: רבות מ-56 שנותיו הוקדשו לפעולה למען היישוב העברי. הוא עמד בראש חדר, שאסף כספים לצורך אוניות-מעפילים, סיפק עם פרוץ מלחמת-העצמאות, כמויות ניכרות של נשק לצה"ל.

בשבוע שעבר פתח קיי בפעילות חדשה: הוא החליט לתרום 200 אלף דולאר להקמת בית-הבראה, בו יוכל כל נכה של מלחמת-העצמאות והשיחורור לבלות שבועיים בשנה. הסביר קיי בהחליקו בכף-ידו על פניו חרור-שיהקמטים: "כל נכה משתוקק לעסוק בספורט, להילחם בשומן המכסה את גופו, עקב מצבו הפיזי. אולם הוא חושש להראות

בניגוד לחופי הכרך, לא השתמשו העסקנים עד כה באמצעים הנהוגים בנמל ניו-יורק: הריגת מתנגדים. במקום זה קיימו באפריל 1948, שעה שאלפי חיילים סיכנו את חייהם בחזיתות, שביתה כללית של עשרה ימים, הכניעו על-ידי כך את הוועד הפועל של ההסתדרות ואת הנהלת חברת החשמל.

אולם הגשר אל חופי הכרך קצר - לפחות אם צודק התובע בתביעה פלילית פרטית האוספת אבק זה קרוב לשנה בארכיון בית משפט השלום בתל-אביב. התובע הוא פועל קשיש של חברת החשמל, אברהם הירשהורן, שמיאל בראשית 1952 תפקיד של מנהל קבוצת-הצבעים, אשר ציבעה את עמודי המתח הגבוה במחוז הדרוש. טוען הירשהורן: סגנו בתפקיד זה, זלמן פסח, הפך את הוראותיו המפורשות, למשל על-ידי שליחת פועל לצבוע עמוד שעמד תחת מתח, תוך כוונה לחולל תאונת-עבודה קטלנית שתיוקף על אחרייתו של הירשהורן עצמו. ההנחה, שלא פורטה בכתיב-האשמה: שהנאשם פעל לפי הוראותיו החשאיות של חבר ועד העוב-

אסיר-אישיון אברהם רוזנטל (פונה למצלמה)

— דמות מוכרת

לעניי רבים, להתמודד עם אנשים בריאים. עתה תינתן לו האפשרות להתעמל ללא כל פחד.

דרכי אדם

הוא ימשיך לחפש

אלימלך רוזנטל לא האמין להבטחות פרי נסי העיירה ההונגרית הקטנה, נודחרוד, כי הגרמנים לא יגעו ביהודיה לרעה. הוא רצה להבריא את המשפחה כולה לרומניה, אך נתקל בהתנגדות עזה מצד אביו, אברהם רוזנטל. רק לאחר חיכות ממושך נותרך האב, הסכים שאלימלך יצא לדרך בעצמו: "לך, ואלוהים יהיה אתך. היה תמיד יהודי גאה".

היה זה בשנת 1944. אלימלך הצליח להי גיע לרומניה, חזר לנודחרוד עם הצבא האדום, גילה כי אמו, אחיו הקטנים וסבתו נשלחו לתארי-הגאזים. גורל האב לא נודע. אלימלך לא נשאר לקונן על ההריסות הוא נדד על-פני אירופה, עלה לישראל באסלנטה, עבד בסלילת דרך מעלה-העקרבים, חזר, מאוחר יותר, לתל-אביב, ניסה לכבוש לעצמו מקום על הבמה, יחד עם אשתו הזמרת מרים. התודש, כעבור על פני הקונסוליה הפרי-לנית ברחוב אלנבי התל-אביב, סימר אלי-מלך אל מקומו מרוב תהומה: באחד מתצ' לומי מחנה-אישיון, שהוצגו במסגרת מור-גנת, נראתה דמות צנומה-מוכרת: אברהם רוזנטל.

ככל שהוסיף אלימלך להתבונן בתמונה, כן גבר בטחונו כי אביו חי. הוא מיהר לכ' תוב אל המדור לחיפוש קרובים, הופנה אל הצלב האדום הפולני, לא אמר נושא אפילו לאחר שקיבל תשובה כי השם אברהם רוזנ' טל אינו נמצא ברשימה: "לא לשוא מצאתי את התמונה. אמשיך לחפש את אבי". בשבוע שעבר הוציאו פקדי הקונסוליה הפולנית את התמונה מתוך המסגרת, מסרו אותה לאלימלך. הוא היה כמעט מאושר.

דים, שרצה להיפטר מהירשהורן.

לחץ כבד. לתעלומת המתח הגבוה בחבר רת החשמל נוספה תעלומת המתח הירוד בבית-המשפט. לא רק שהשופט עצמו חלה פעמיים, אלא שגם באכוח הנאשם חלה במועד הנכון, סך כולל של דחיות עד כה: חמש פעמים.

בינתיים פנה שמואל (משפט קסטנר) תמיר, באיכח המאשים, אל רבי-אלוף מרדכי מקלף, חבר הנהלת חברת החשמל, הציע לו לברר את הענין. אולם האיש שמדינת-ישראל הפ-קידה בידיו את צה"ל, לא היה זי נאמן על ועד-העובדים, שסירב למנותו בורר-יחיד. הפעילים לוחשים עובדי החברה כי הוועד הפעיל לחץ ככד על העדים שהוכאו בחשבוני.

לא ברור: מה יכול היה הבורר לברר ולפייס. עד כה לא שימשה האשמה בנסיך-לרצח עילה לבוררות ולפיוס. כמו בנמל ניו-יורק, כן גם ברשת החשמל הישראלית, הצורה היחידה לטיהור האוירה היא בירור משפטי.

דרוויים

תלמידים נאמנים

במשך שבע שנות קיומה של מדינת ישראל למדו יושבי הכפרים הדרוויים דברים רבים, ביניהם גם את תורת הכפיה הדתית. בשבוע שעבר הוכיחו נכבדי הכפר הדרווי עוסופיה את עצמם כתלמידים נאמנים של הסיעות ה-דתיות היהודיות: הם פנו למשרד-הדתות, ודרשו לאסור על 500 הנוצרים. היושבים ב-כפר, לגדל חזירים.

משרד-הדתות טרם נענה לדרישה: לא כדאי היה להסתכסך עם מיעוט אחד בגלל מיעוט שני. אולם היה ברור כי החזירים יתפכו גורם

* הדת הדרווי מחמירה באיסור אכילת חזיר לא פחות מאחותה היהודית.

קולנוע

אין בו כדי להסביר את הקסם העז שמהלך בראנדו על ציפיקולנע סביב כדור הארץ כולו, קסם שהוליד תהייאשה כבר מלגלי תו לאחר ימי הוזהר של רודולף (הנסיך הערבי) ואלנטינו, שיבריהלכללי של נשי שנות העשרים, או קלארק (חלף עם הרוח) גיביל הצעיר, המנסה מאז לחזור על עצמו ללא הצלחה יתרה.

גילוי של בראנדו היה לה להוליכוד גלוי לתחיתאמין נחוצה מאד, בימים בהם עמדה בריאותה (העסקית) כפימן שאלה גדול ביותר, נוכח עניבת החנק שאיימה להטיל עליה ה"טלוויזיה" אילם. "עיד בראנדו אחד כזה", כפי שהתבטא אחד המפיקים, "והטלוויזיה הוכל לשוב ולזחול בבוסתנים אל תוך שפופרתה".

גלריה שנמסרה בשמיש. מהו אם כן סודו הגדול? האם יופיו הכובש? ה"תשובה על כך חייבת להיות שלילית בהחלט. הוטמו הפחוס לא יוכל לעולם להוות דוגמה למכונני יופי או מנתחים פלאסטיים. פניו, אמר המאפר הקבוע שלו, "כמוהם כגלידה שנמסה בשמש", והם שגרמו לו להיכשל במבחן-הבד הראשון אותו ערך לפני אחת עשרה שנה.

האם המשכיה המינית קורנת ממנו? בלי ספק, ועובדה זאת יש לה בודאי חלק בהצ' לחתו אצל מחציתו האחת של המין האנושי. "היא הינו בית חרושת להורמונים מהלך על שתיים", אמר אחד המפיקים.

הכל הבלים, כך טוען הבמאי אליה קאזאן, יוצרם של חשמלית ושמה תשוקה וחופי הקרד, והזוכה בפרס אוסקאר, יחד עם בראנ' דו עצמו על הסרט האחרון — "בראנדו הוא פשוט הגדול בשחקני העולם כיום". קיצור גית יותר בהתלהבותה היא מורתו למשחק של בראנדו, סטלה אולר, שנתבקשה להסביר כיצד הצליח תלמידה לעלות למרומי הפסיגה האמנותית לאחר שעיצב בסך-הכל ארבע דמויות על הבמה ושבע דמויות על הבד (בסרט) טים הנידונים לחיים, חשמלית ושמה תשוקה, ויוויה זאפאטה, יוליוס קיסר, הפרא, חופי הכר (דוירה).

"למעשה", אמרה היא, "לא היה בראנדו צורך כלל ללמוד לשחק. היא ידע. מלכתחילה היה שחקן כלייכל. שום דבר אנושי לא היה זר לו. הוא היה מסוגל לעצב כל תפקיד שהוא. קשת תחושותיו היא כה רחבה, עד שהיא כוללת הכל. והוא מצויד בכל הנחוץ — מראה, קול וכושר תצוגה — כדי להביא תחושות אלה לידי ביטוי".

כסא גלגלים. עם זאת, תהיה זאת טעות

אנשים חשמלית ושמה כשרון

(ראה שער)

סלוב — זהו חידוש לשוני אמריקאי צעיר למדי. המילה נוצרה כדי לציין את אחריהיפוכו של הסלוב — אדם המבקש להיראות חשוב, מלוטש ומשכיל יותר משהינו באמת. הסלוב הוא המשכיל — או החושב את עצמו לכזה — בעל המעמד הכלכלי המבוטס, שאינו מזרזה בפומבי ב"טרם פרע את שערו ולבש את המוטלאת שבחולצותי, טיפוס שאינו בלתי-נפץ בתנור עתהנוצר הישראלי.

מילה נחוצה זאת הומצאה, לכתחילה, על-ידי כתבני-טורי-הרכילות האמריקאיים במיוחד לתיאור דמותו של אדם אחד ויחיד, שמתוך בוז למסורת הברק ההוליוודית נהג להסתובב ברחובות עיר-חרושת האשליות ב"מכנסי עבודה כחולים ומהוהים ובחליצת סריקו מפוספסת בלתי-נפיקה ביותר (בבואו) לראשונה להוליכוד, לבש אמנם חליפה, אך למ במכנסיה בלסו חור-ענק בברך הימנית וסדק אחורי שממנו השתרבה הכותנית ה"חיצה". היה זה, כמובן, מארלון בראנדו, שזכה בשבוע שעבר לכבוד הגדול ביותר של עולם הקולנוע.

האם היה זה ביטוי של רצון ילדותי, או חוליג, להדהים את העולם? ייתכן. בגיל 17 נטל אתו יום אחד לכיתת האקדמיה הצבאית בשאטוק, בית-ספרו, בקבוק של שמן שיער, סבל בו את אצבעו וכתב על הקיר מילה שאין להעלות בדפוס. את שאר הנוול ה"בלתי-נראה" שפך על ריצפת הכתה והמס' דרון. רק כאשר התכנסו כל התלמידים הצית גפרור, העלה את הכתובת בלהבות בהירות.

אולם הוא גורש מבית-ספרו זה רק לאחר ששפך, מבעד לחלון חדר-השינה, את תוכנו של סיר-לילה, הבחין רק במאוחר כי למטה בחצר עמד מישנה. תכונה זאת לא נעלמה בגיל מאוחר יותר: כאשר העירה לו אחת מכותבות-הטורים במסיבה הוליוודית כי בע"צם הוא דומה לשאר בני-אדם, מיהר בראנדו ללא-מלה אל פינת החדר, עמד במשך שתי דקות על ראשו.

28 חתולים. אולם נראה כי לפחות ב"מקרה זה קשורה גיליונות והחולצות — שתי תכונות מושרשות ללא ספק בבראנדו, שנוקק לא פעם לטיפול פסיכואנאליטי — גם במנה גדושה לא רק של גאונות שמן הטבע, אלא אף בתחושה אנושית אמיתית, אותה הוא נוטה פחות להציג לראוה.

אם לחזור שוב לתקופת הילדות, הרי

בראנדו כנפוליון ברזיירה — בית-חרושת להורמונים...

לחשוב כי בראנדו עולה על הבמה, או נכנס לאולפן ההסרטה, כשהוא מצויד בכשרון ו"בהשראה בלבד. אפילו בתפקידו הראשון, תפקיד צודי של נער בן 15 בקומדיה הקליל לה זכרתי את אמא, שהוצגה על במת ברוד-וויי, השקיע עבודה במידה שההמדיה את כל שיתפיו להצגה. מבחינה זאת, לא סיגורה את עיניו גם ההצלחה.

כך, למשל, סיפר בראנדו על עבודת ההכנה

בראנדו הצעיר בן השמינה טיסל לא רק ב"משקחיו מקיף ביותר שכלל בין השאר 28 התולכי, אלא שהיה מביא הביתה, לחרדת אמו, אף ציפורים ונחשים פצועים בהם היה מטפל במסירות עד להחלמתם. יום אחד הביא הביתה גם אשה צעירה, הסביר לאמו: "מצאתי אותה ליד האגם, היא חולה ואין לה מקום ללכת אליו".

צירופן של כל התכונות הללו, עדיין

הסיגריה שכובשת את

קהל המעשנים

הודות לטיבה, טעמה ומחירה

מטוסיאן עגול

תצטרף גם אתה למעשניה

המחיר 230 פ"ר הקופסה

1. ואולי תזכה!

כרטיסי זכיה להשיג במוסדות הועד למען החייל

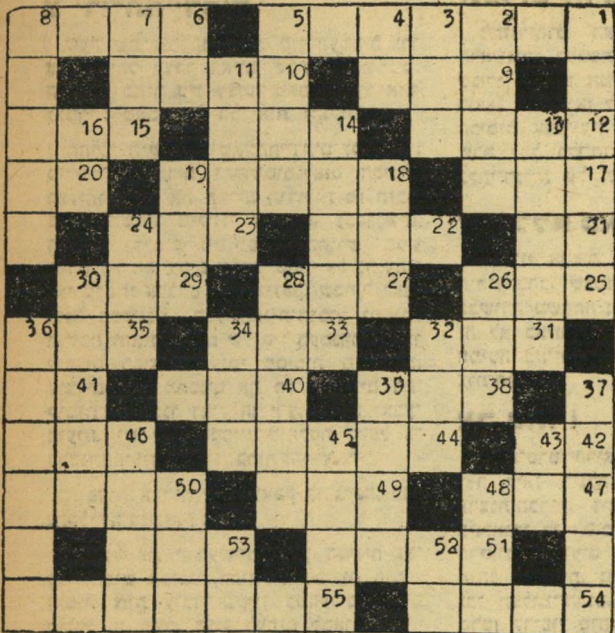
היש לך כאבים... בגב, בברכים, בכתפיים או בפרקים?

"רבא" - רח' שלמה המלך 103, תל-אביב טל. 24495

כריכות מי-מרפא חבישת בוך כמו בקרסבד וישי או מברית

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה סורקי / מחלקה מיוחדת לאישור ע"י התעמלות רפואית, מסג' וריהביליטציה המוסד היחידי מסוג זה בארץ / מחלקה לסובלי רוימטויזם / עומד המוסד פתוח עד 9 בערב

תשבץ 913

מאונך:

1. תוארו של בני
מין מזר; 6.
אחד מחללי עזה;
9. אחד מעשרים
וארבעה ספרים;
10. כך קראו ל-
יוסף; 12. יישוב
ישראלי; 14.
חיוני לכל צבא;
15. אחד משבעת
המינים; 17. כלי
בדחי; 18. מש-
חק כדור ליל-
דים; 20. ארון
עולם; 21. כבס.
באנגלית; 22.
היום השביעי;
23. סוסר גרמני,
נרקיס וגולדמונד
25. בהמה ה-
מצויה בחולה;
27. העיין של
ביעף; 29. ה-
עיתון המגזק
הראשון; 31.
בית-חרושת למ-

האדריאטי; 37. ארנון ממונה עליו; 39.
תערוכת בולים; 43. שלוש מאות וחמישים;
45. בכל חדר אמבטיה; 46. רחוב סוחרים
תלאביבי ידוע; 48. שורעו אינו מפרה;
50. חידק; 52. מספר הנהגים בחושם לעד
רת גוש עציון ב-1948; 53. מוון מדבר.
חמשה-עשר מספרי הוצאת עינות
לפותר תשבץ העולם הזה 910
דויד ביגא, ירושלים, מזכרת משה, רחוב
הכרמל; ירמיהו בן-אריה, ירושלים, אצל
בדוק, אברבנאל 23; חיה בן-עמי, תל-
אביב צייטלין 9; מאיר הראובני, תל-
דוארני, הגנב; יהושע חליבנר, תל-
אביב, שדרות גורדאו 50; משה חנוכה,
ירושלים, רחוב עין-גדי; נ. יוסילוביץ, תל-
אביב, אידלסון 15; יעקב כהן, צה"ל, ד. צ.
2660; אליעזר נחום, ראשון-לציון, רחוב
רש"י; מירה ס., אילון, דוארני-גליל מע-
רבי; זיוה פלקסין, רמת-גן החייל 10;
אליהו קליין-שטרן, חיפה, אהבת ציון 10;
א. קופפר, רמת-חייל, עטרות 1-ב; משה
קרפץ, חיפה, קריית שמואל, הנציב 6;
משה שיטריט, טבריה, שיכון חתיקי ההס-
דרות א-77.

לט; 33. קונגלג, אבל בעברית; 35. סר
גיה ישראלית; 38. המואביה; 40. מושב
משלחת השילומים; 41. עני ואביון; 42.
ממנו עשויים הכובעים בקיץ; 44. אחד ה-
נביאים; 46. ספר ידוע של מכסים גורקי;
47. שיטתו של דוב יוסף; 49. חברת מור
ניות בינעירוניות; 50. מכשיר שימושי ב-
חשמל, פתח ונסט; 51. כמעט לכל תל-
מיד בית-ספר; 53. מחלקת התשלומים;
54. תוצרת אביר; 55. ארצו של ראקושי.

מאונך:

1. עליה שם העונם הזה את
הגוש בגישתו לחדשות; 2. עורק; 3. מידת
נפח רוסית; 4. ספר תורה; 5. אחד משלבי
הצפרדע; 6. כטיביר; 7. האיש שתפקידו
לרכז את העבודה; 8. אחד השבטים; 11.
מין מספוא; 13. שם מקוצר לאחת ממוש-
בות הבילויים; 14. הוא איננו מעיד על
עיסתו; 16. מלת הפנייה המקובלת ב-
מרחב; 18. התבטאית; 19. מאמר חקרני;
24. סילוסוף גרמני; 26. אחד מנכדי יצחק;
28. מלחה כל סרט בקולנוע; 30. מה ש-
המשרה מבקשת להוציא מן הגאשם; 32.
מניע את הסחנות של דון קישוט; 34.
דמות תנ"כית נכריה; 36. אזור לחוף הים

מושלמת בפרטית, והיא גם הגורמת להתנה-
גות הגשה, יוצאת הדופן: לעולם אין בראי-
זו מבלה בחברת כוכבות הוליווד, לעולם
אינו מומין אנשים מפורסמים לביקור בשתי
דירותיו הרחבות והמרופשות (רציתי למ-
כור לו פעם שואבאבק, סיפר סוכן-נוסע,
"אולם כשנכנסתי לדירתו נוכחתי שהוא זקוק
למחרשה" ולעולם אין הוא עונה על הטלפון
בטרים יצלצל המכשיר עשרים פעם לפחות.

הכלוב המוזנח. מאידך, בראנדו הוא
קורא קבוע של ספרות-הגות קשה-לעיוול,
מעדיף את התיאטרון על הקולנוע, את הקלא-
סיקה על המחזה המוסיקאלי, אם החליט
בכל זאת לעבור מן הבמה לבד, הוא מסביר
בגילוי-לב, "הרי הסיבה היחידה לכך היא
שלא היה לי די כוח מוסרי לדחות מעל פני
את הכסף".

במאבק מוסרי זה תלוי, כנראה, עתידו
של אמן צעיר ומבטיח יותר מכל שיער ה-
קולנוע במשך שנים רבות. כי הוליווד הו-
כיחה כבר לא פעם שבעזרת הכסף היא
מסוגלת להפוך גם את האישיות המקורית
והחזקה ביותר לכובד חייכנית, מאוהבת-ב-
עצמה — בקיצור, לדמות הסטאנדארטית ה-
חביבה על בית-החרושת לחלומות. בעבר
היה בראנדו תקיף מאוד בבחירת תפקידיו,
הוא כמעט שלם פעם פיצויים של 2 מיליון
דולאר לחברת פוקס, לאחר שהשתמש בכי-
צוץ תפקיד שיגרתי בסרט המצרי, שלא היה
לפי רוחו. בשבוע שעבר, בד בבד עם זכייתו

שהשקיע לפני הסרת הנידונים לחיים, סרט
בו הוא מעצב את דמותו של קן, נכה-מל-
חמה משותק: "הלכתי לבית-החולים לנכי-
מלחמה משותקים בבירמינגהאם וישבתי בו
שבועות אחדים בין החתורים, כשאני נצ ב-
ביסא גלגלים וחי אתם את חיייהם לכל פרט-
הם. השיפוק הגדול ביותר שהיה לי מסרט זה,
נבע מכך שהבחורים נתנו לבסוף את אישור
רם לתפקיד, עוד לפני ששיחקתי אותו נוכח
המצלמות. הם האמינו לי כי אציג תמונה
בלתי-משוחדת של חיייהם.

אולם כדי להבטיח עוד יותר את נאמנותו
של הסרט לחיים, צורפו לפי דרישתי אר-
בעים וחמישה מהם לצוות השחקנים, מילאו
את רוב התפקידים בסרט. נוסף על כך,
שימשו עוד שלושה מהם כיועצים טכניים.

בהתכוננו לתפקיד נפוליון בסרטו האחר
רין דוירה השקיע שוב בראנדו עבודה רבה
כדי לגלות מה פשר התנועה המפורסמת של
המצביא המהולל, שנהג לתחוב את ידו הימ-
נית אל תוך חולצתו, גילה לבסוף לתדהמתו
כי הסיבה הייתה פרוזאית מאד: בתלבושתו
של נאפוליון לא היו כיסים כלל.

אגרוף בכותל. את כל ההכנות המדוק-
דקות הללו עושה בראנדו לאו דווקא בצורה
מקובלת: בשעת החזרות הנערכות באולפנים
הוא מתרוצץ בחדר באדישות גמורה, אינו
מניח לתבריל-משחק ללמוד משהו מן החזרה.
לקארל מאלון, ששיחק לצידו גם בחשמלית
ושמה תשוקה וגם בחופי הכרך, הטיח פעם

בראנדו עם אווה מארי סינט ב"חופי הכרך".
...בלי לדחות את הכסף

בפרס האוסקאר בשל משחקו בחופי הכרך,
גודע כי הוא עומד לקבל על עצמו תפקיד
ראשי בסרט ברנשים ובובות המצולם לפי
מחזה בעל חשיבות למטה מבינונית, שעובד
מתוך סיפורי דיימון ראניון. התהיה זאת
תחילת הנסיגה? — לפי שעה, התשובה על
כך צפנה בחיק העתיד.

סרמים האיש שלא הורער

אין דבר קדוש היה שמו של סרט גודע
בהשתתפות שחקנית מנוחה קארול לומבארד.
כתבו, באירוניה סאטירית אופינית, בן (וגם
נוד) הכט. העליה נלקחה משם ל**חלום**
בהתגשמותו, סרטם האחרון, והמוצלח
ביותר של זוג קומיקאים גירי לואיס ודין
מארטין.

זה מעשה בהומר פלג (לואיס) הנחשב,
בטעות, למי שהורעל בקרניים אטומיות, הופך
לגבור לאומי, רואה את הלוייתו הוא לפני
שהוא יורד, אלמוני, מעל דפי העיתונות.
אם מארטין אינו יותר מאשר כובד, הרי
לואיס משיג הישגים נפלאים בחזונו בהתנש-
חות, במשחק עצור הריגל שמרובות בו
ההברקות. למשל: חיקוי צרפתי, אוסטרלי,
יפני. הופעת בכורה רבת-רושם בסרט: שרי
נורת.

• לאחר שורה של ראיונות עם כתבתיות
ומזכירות, שהעלתה את חמת החברה ההיר-
ליבודית, הכריז על אירוטיזם כבתי-דינים צר-
פתי, ביטל אותם אחר כך כשנודע לו שהיו
לה מהלכים בחוגי-אימים בפאריס.

את אגרוף בכותל מרוב זעם על צורת עכו-
דה מרגיזה זאת, אמר להסתלק כליל מחש-
מלית ושמה תשוקה, חזר בו בהשפעת קא-
זאן.

אולם אם אין בראנדו נוטה להתחשב ביותר
ברגישותם של אחרים, עדיין אין פירושו כי
הוא עצמו אינו רגיש. כלפי חוץ הוא משחק
כמעט תמיד את תפקיד הגבר הנוקשה. כש
הציגה בפניו פעם כוכבת צעירה את אחת
הרכילות ההוליוודיות המפורסמות ביותר,
המתימרת להיראות צעירה ונאה, נעץ בה
בראנדו עיניים מרושעות, נגם: "אהה, זוהי
בדואי אמה שלך." אולם ברגע ראשוני מוחות
התוודה פעם: "אם אני נכנס לחדר שבו מצו-
יים מאה אנשים, ורק אחד מהם שונא אותי
— ידוע ארע מייד, ואיאלץ לצאת מן המקום
בו ברגע."

רגישות זאת, אמר הפסיכולוג שטיפל בו
בשעת חולשה, היא היא בעצם מקור כשרונו
הגדול לעצב חוויות אנושיות בצורה כה

המסכה החדשה

מאת

חיים

העל

★ בערבות בראזיל

★ עלי באבה וארבעים

★ השודרים

★ גבעה 24 אינה עונה

בין סוגי התשבץ יוגרלו

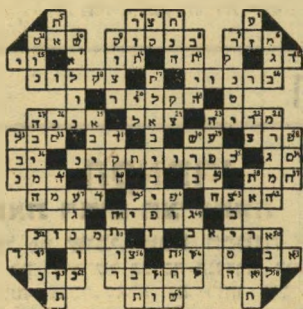
15

ספרים

אספרי הוצאת

העל

**פתרון
תשבץ
910**

רובה קפץ ממקומו. הוא הרגיש לפתע כי הוא מתייגע לשווא. הוא נשען על הכותל,
הצית לו סיגריה, ולאחר שעה קלה פתח ואמר:
"אני עומד לגלות לך סוד, אדון, דבר שאמר לי הוגיה (קדוש תורכי) אחד בסאלוניקי...
אני אומר לך את הסוד, אף אם לא יועיל לך כלום."
"בזמן שהוא הייתי רוכל במקורן. הייתי מחזר על הכפרים ומוכר סלילי-חוטמים, מחטים, חיי-
קדושים." מיני תכלין ופילפל. היה לי או קול בלתי-מצוי, הייתי זמיר ממש. עליך לדעת, כי
הנשים מתפתות גם לקול ערב. ולמה לא תתפתה? — הפרוצות האלה! רק אלהים הוא היודע
מה מתרחש בנבכי לבן! אתה יכול להיות מכוער כחטא, נכה וגיבן, אם אך יש לך קול
ענוג ואתה יודע לומר, הנשים מאבדות את עצמונותיהן כליל.
עברתי ברכולתי גם על-פני סאלוניקי והייתי מחזר אף על הרובעים התורכיים. וגראה
שקולי שבה את לבה של אשה מושלמת עשירה, בתו של פחה, עד ששנתה נטרדה ממנה. היא
קראה אליה הוגיה זקן ומילאת את חופניו מגידות. "אנא!" אמרה לו, "לך ואמרו לרוכל הגיאור,
שיבוא אלי, אנא! אני מוכרתה לראות אותו. לא אוכל להאריך רוחי עוד!"
אחרי הוגיה יצע ומצא אותי. "שמענו רומי צעיר," אמר אלי, "בוא עמי." "לא," אמרתי.
"לאן אימרו אתה להוליכני?" "יש כאן בת של פחה, שהיא כמעין מים חיים, היא מחכה לך
בחדרה. בוא רומי צעיר!" אבל אני ידעתי, כי ברובעים התורכיים הם רוצחים באישון-לילה
כופרים נוצרים. "לא, לא אלך עמך," אמרתי לו. "האינך ירא אלוהים גיאור?" "למה אירא?"
"מפני שכל מי שיכול לשכב עם אשה, רומי צעיר, ואינו שוכב עמה, חטאה גדולה הוא חוטא.
נערי, אם אשה קוראת לך לכוא אל מיטתה, ואתה אינך בא, תבוא כלילה על נשמתך! אשה
זו תיאנח לפני הבורא ביום הדין ואנחתה שלה, תהיה אתה מי שתהיה, ואפילו מלא וגדוש
מעשים טובים, אנחתה שלה תטיל אותך לגיהנום!"
זהו קטע מתוך **המפר**, **זורבה היווני** מאת **ניקוס קאזאנצאקיס אשר**
יצא בהוצאת "עיינות".

היגיינה

צ'ידיהיידקים

שעה שתותחי החוף של סין העממית ירו את פגזיהם לעבר האיים שבידי הלאומנים, התחולל בתוך סין עצמה מאבק מסוג אחר לגמרי: מאבק על הבריאות והנקיון.

תחילה הושמדו נושאי החיידקים למיניהם: מיליוני הפיונרים והקומוסולאים הסיניים הצליחו לטהר את הערים הגדולות מן הזוהר, להשמיד מיליוני עכברים, עכברושים, חתולים וכלבים משוטטים. החודש הגיע תורם של החיידקים עצמם. סיפר על כך עתה נאי צרפתי אלברט דהיסגונאק, שביקר לאחר רונה בפקינג: "בכל תחנות הגבול ותחנות הרכבת והאוטובוסים של סין העממית הוצבו עובדים רפואיים, עוטי מסיכות מחוסאות. עובדים אלה מחסנים את כל העוברים במי קומות אלה נגד דבר, חולירע, טיפוס ואבע"בועות. יש להם סמכות מוחלטת לספל ב"סרבניהיסטון אפילו בכוח הזרוע..."

תופעות אחרות של המאבק להיגיינה, בהן נתקל דהיסגונאק:

● כל פועלי תעשיית המזון הסינית נצ"ט לחבוש מסיכות רפואיות, ססיגות חומרי חיסוי. צחת עובדיה הנקיים במפעלים שונים הוגדל מי עשר, הגיע לעתים למאות.

המערות הגדולות בדרום צרפת.

תצלום-הדגים

מחזוריהם האנושי נחשף, זו הפעם הראשונה, לעדשת מצלמת-הרנטגן, לאחר שגילו החודש המדענים הצרפתים פרופסור בודאן וד"ר ז'אן ליאני, כי הורקת התרכובת הכימית אצטיוודן לעורקיו של אדם, מאט שרת לכל כלרדם שלו להופיע בבהירות בלתי-רגילה על תצלום הרנטגן.

יפ'י ללא כאב

מיליוני אנשים הסובלים מן הקרומ הש"חורצהבה, שצמח על שניהם, זכו החודש בבשורה משמחת: מעתה והלאה יוסר קרומ זה לא באיזמלו של רופא-השניים, אלא ב"תמיסה כימית חדשה, שהוצאה לשוק באר"צות-הברית.

אל פחדו

אימת-סרטי-הריאות הוקטנה במידת מה: ד"ר ליאו ריגלה מאוניברסיטת מינסוטה, ארצות-הברית, דיווח לאיגוד המנתחים ה"בינלאומי כי הסימנים הראשונים של סרטן הריאות מופיעים תשע שנים לפני התפתחות הממשת, נראים כצללים חלושים על גבי תצלומי-הרנטגן. לדעת ריגלר ניתן ה"סרן לריפוי מוחלט במשך שש שנים.

מסוקי השבוע

ח"כ מר-י מאיר ווילנר, על יריבו, מנהיג מפ"ם מאיר יערי: "הוא מנסה למכור את חרוני-הזכויות הזולים שלו בחור פני"מסוכססיות אמיתיות."

ראש ממשלת צרפת אדגר פור, על קודמו: "ההבדל ביני לבין פייר מנדס"פראנס הוא יסודי כהבדל שבין יין לחלב."

הסופר אלברט י. קרונן, בחיכוך על בעיית הגבלת הילודה: "מר"י שמעי אנשים תומכים בשיטה זאת, אינני יכול לשכוח כי הייתי הילד החמישי להורי."

הכוכבת זואן קרופורד, בהסבירה את סיבת הגירושין בהוליווד: "הגברים ש"אחם אנו עובדות רואים אותנו במלוא זהרנו. הגברים שלהם אנו נישאות רואים אותנו ב"רגעינו הגרועים ביותר."

צ'רצ'יל-יאדה

עם פרישתו של **ווינסטון צ'רצ'יל** מ"ראשות ממשלת בריטניה, אותה הפקיד בידי **סיר אנתוני אידן**, חזרו והתפרסמו ב"עיתונות העולמית רבים מן הסיפורים הקשור"רים באישיותו, דוגמות:

● כאשר התברר בפניו פעם הפילדמאר שאל **ווינסטון מונטגומרי** כי אין

הוא שותה ואינו מעשן, וכתוצאה מכך הוא בעל כושר גופני של 100%, השיב צ'רצ'יל: "ואני שותה הרבה, מעשן עוד יותר, והנני בעל כושר של 200%."

● בהזדמנות אחרת אמר: "אין אני רואה מה רע בשיטה. היצאתי מן האלכוהול יותר מאשר הוא הוציא ממני."

● להזמנה זוגית ששלח אליו **ג'ורג' ברנרד שאו** להצגת הבכורה של אחד מ"מחזותיו, צירף המחזאי האירי המזוקן פתק עוקצני: "הבא אתך ילד, אפ"י ש"לך." צ'רצ'יל השיב בפתק: "לצערי לא אוכל לבוא להצגת הבכורה ואבוא להצגה השנייה — אם תתקיים."

● כאשר יצא פעם שר-החץ המנוח של ממשלת בריטניה **ארנסט בווין** במחולות עם בתי-וול, העיר צ'רצ'יל למראה תנו"עויתו המגושמות: "אין זה מחול סתם. זוהי תנועה, תנועת העבודה."

● באום אופוזיציוני במית-הנבחרים ה"בריטי נגד הממשלה השמרנית של **סטנלי בולדווין**, שקדמה לממשלת צ'מברליין, אמר צ'רצ'יל: "ההיסטוריה תדון את מועשיו של ראש הממשלה לכף חובה. אני יודע זאת, כי אני אכתוב אותה."

לחכמים, אלקטרוניקה

הרבי-צבאי הראשי אלוף משנה **שלמה גורן** נוכח השבוע שוב כי אמצעים שהיו מועילים בעבר אינם פועלים עוד כיום: למ"רות חישובי גימטריות מסובכים בהם הובטח לו כי הפעם ייחלד לו ב"י, ילדה אשתו ב"שעה שנסע לערוך שרפסת צבאי אי"שם בגבול הדרומי, בת."

באמצעי מועיל יותר השתמש האמרגן **משה (מ"ה"ר) וואלין**, אשר הביא ממסעו בצרפת פנקסי-גרורים שעליהם מודפסת תמונתו, אותם הוא מחלק כמזכרת זעירה לידידיו.

שי מזור קיבל השבוע גם שחקן האהל **יעקב גבאי**, שיצא מטעם תיאטרון להקים סניף חיפאי ומתגורר בכסר האמנים עין"הוד: הדואר הביא אליו מכתב שהגיע לכסר מטעם בית היתומים הכללי בירושלים כשהוא נושא את הכתובת: "לכבוד גבאי בית-הכנסת במושב עין-הוד ליד חיפה."

המזל שיתק יותר לחבר-לתיאטרון, כוכב האהל **מאיר (חיייל האמ"ץ שו"י) מר"ג-לית**: כתב השבועון ליי" המבקר עתה ב"ישראל נטל את תמונתו בתפקיד גיטר לסטר בדרך הסגור, על מנת להדפיסה בשבועון בעל התפוצה העולמית, בהשואה לששה שחקנים עולמיים אחרים ששיחקו אותו תפקיד.

הסברה מקורית השמיע שר-הבטחון **דוד בן-גוריון** באונוי מתישבי פטיש. כדי להבהיר להם את מהותו של הראדאר, אחד המכשירים שצה"ל משתמש בהם למלחמה בהסתננות, אמר: "הקדוש ברוך הוא רואה את הכל, והוא נתן חוכמה לחכמים ליצור מין עיניים כאלה הרואות את הכל, החכמים קוראים לזה אלקטרוניקה."

לסופרים, אופנה

בהישג לאדיסלומאטי התפאר שגריר יש"ראל בחשיגנטון **אבא אבן**: תוך שנה הצ"ליח להפחית ממסקלו המכובד 12 קילוגרמים על ידי משחק-גולף אינטנסיבי והיגזרות מא"כילת ממתקים.

שערוריה טרדה חולל הסופר-במאי צייר **ז'אן (היפה והחיה) קוקטו**: לאחר שנבחר כאחד מארבעים חברי האקדמיה הצ"רפתית, הזמין אצל חייט את מדי-השרד היר"קם של האקדמיה, אולם דרש לתפור אותם לפי אופנת — הקר החדש ביותר של מלך האופנה **בריסטיאן דיור**.

אחד ההדים הראשונים לעובדת קיומם של חוגים ישראליים המעוניינים בשלום עם מדי"נות ערב הושמע בשידורו של **ירבנא בל** **אל**, עורכה ומגישה של התוכנית בעברית ב"קול זמשיק, שסיפר בהרחבה על ביקורו של מלך המוסף: "אומנם ידוע שבועד השלום מש"תתפות מפלגות שמאליות בעיקר, ואף על פי כן אין להניח שהן לבדן יכולות לגייס תמי"כה כה רחבה בין התושבים. פירושו של דבר שיש ציונים יהודיים רבים, הרוצים בשלום עם מדינות ערב בדרך של משאומתן ישיר ו"בלי תיווך זה."

* נוסף על בתו בת ה"5

שחקנים מרכוס, מור, גור וידן ב"שובי, שבא הקטנה" הכלבה אינה, הדיירת ישנה

תיאטרון

הקאמרי

קנאת רבים חצי נחמה

על פני **שובי, שבא הקטנה** מרחפת לא רק רוחה של הכלבה הנעדרת, היא שבא הקטנה עצמה, אלא גם רוחו של הסרט שהצגה את המחזה, הקהל, השחקנים וגם הבמאי עצמו ראו אותו — והדבר אינו נשכח אף לרגע.

המחזה הוא שיר הלל ל"אלכוהוליסט אנו"נימוס" (האלכוהולון האלמוני), ארגון של עבדי-הטיפה-המרה שנגמלו משעבודם, עוז"רים איש לרעהו. דוק (יוסף דין), שחייו נהרסו עקב שיעבודו, התחזק מעמד משך שנה בעזרת אשתו הרשלנית (רחל מרכוס), אך שיח"ממשקלו מתערער מחדש באשמת אהבה תת-הכרתית לדיירת צעירה וקלת-דעת. אולם החיים צריכים להימשך, ויצורים קטנים יר"סיפו להתענות, להיאבק, ולמצוא את הנחמה לצרות קיומם איש בורעות רעהו. ההצגה כולה שייכת לרחל מרכוס, שמש"חקה מצויין, אך דומה מדי למשחק חברתה בסרט. יותר מקורדי-שיראלי משחקה הרענן של אביבה גור, המעוררת לא רק את קנאתו של דוק, אלא גם של הקהל כולו בסרק (דוד"מור), המנשק ומלטף אותה כאות-נפשו על הבמה, וזה בלי ספק לאחד התפקידים העי"מים של העונה.

אהל

סיבוב שושאר בקו

מה קורה כאשר, בגלל סיבה מקרית וזעירה,

● במסעות-ספינה, מגישים המלצרים, יחד עם צלחות-המאכלים, גם קעריות מל"אות חומר-חיטוי ריחני לגטילת-ידים ומגבות נקיות.

● מבין כל שלושה סינים, שנקרו בדרכו של העתונאי, נשא אחד בתגורתו חבילה של מסיות מחוסאות, ספוגות ליוזל.

לכאורה נראה הצייד הגדול על החיידקים כמלחמה בסחנות-רוח. אולם לאנשי הצמרת של המפלגה הקומוניסטית הסינית היה חי"שוב מעשי יותר: הנצחון על החיידקים היה עשוי להוריד את התמותה במדינה, לחזק אר"תה, לסייע בסופו של דבר לניצחון על אור"בים אנושיים יותר.

גולות

האסר נפרץ

החודש נפרץ מסך-הברזל עלידי עופות"בר: השגרירות הסובייטית בחשיגנטון הר"דעה למכון הזואולוגי האמריקאי כי אחזי"בר מסומנים בטבעות אמריקאיות נמצאו, זו הפעם הראשונה בתולדות ברית-המועצות, באחד מאיוזרי סיביר. עד כה לא נתגלה ב"ארצות-הברית אף אחד מ-25 אלף האוזים המסומנים, מדי שנה בשנה, בטבעות, בכרית"המועצות.

אל העבר

קבוצת סטודנטים צרפתיים, תלמידי ה"מכון הפרסיאי לאנתרופולוגיה, החליטה ל"נסות על עצמה את אורח חייו של האדם ה"קדמון: בשבוע שעבר התעטפו עשרת ה"צעירים בעורות-כבשים, הצטיירו באלות ו"קדומות-אבן, יצאו לבלות שבועיים כאחת

תאומים דוקא

שתי הנערות, "כלב ונמש" (913/480) אחת חיילת השנייה אורחית, חובבות סיולים, קרודים, ספורט, מוסיקה, אמנות, קולנוע, תיאטרון וכו'. רוצות להתחבב, משום מה, דוקא עם שני תאומים בעלי גובה 170 ס"מ ומעלה, נחמדים, ומתעניינים באותם השמחים כמו הן. עליהם להיות בניג 25-22 תל-אביבים או חיפאים, כרצונם.

טוב האחד מן השנים

צעיר בן 19 (913/481) המעיד על עצמו שהוא יפהיחואר נבון שקט ובעל השכלה תיכונית, ישמח להתחבב עם נערה תל-אביבית הסבורה כשהדברים אמורים בכחורים, כי טוב האחד מן השנים.

פנמימנטיות וחוש הומור

מאתרוי המספר (913/482) מסתתרת נערה בת 19, בעלת חוש הומור, כפי שהספקתי להיווכח ממכתבה. היא מורה, סטטימנטלית, בעלת השקפת-עולם דתית, מתעניינת בתיאולוגיה, אמנות, מוסיקה וישרה — נושאים שעליהם היתה רוצה להתחבב עם בחור ושוחרב להיות לפי חזות בן 21. היא מוסיפה שאין היא סובלת, חלילה מחוסר חברה, אולם פשוט אוהבת להתחבב.

בני מספרות

(913/484) מודיע שהוא בחור רגיל בהחלט ובן 21. כל רצונו הוא להתחבב עם נערה בעלת השכלה תיכונית, תל-אביבית או ירושלמית, עד גיל 20. אין הוא מצוין את נושאי ההתחבבות, משום שהוא סבור שאין לזכור מספרות. עליהם להסתפק באופן חופשי ובטעם.

בן 15,5, בלונדי וחקראי

צעיר בן 15,5, (913/485) חקלאי, בלונדי חובב קולנוע, תיאטרון, קליעה למטרה ובילויים. מוכן לספר דברים במכתב לנערות בת 15,5-14. עליה להיות, לשם כך, יפה, ורצינית בשעת הצורך. הוא איננו מתנגד לשלוח ולי קבל תמונה.

טרמפ באירופה

(913/486) נראה לי כבחור שכדאי להתחבב איתו. הוא בן 23 בקירוב, יליד הארץ, בעל השכלה תיכונית וחוש-הומור, חובב סיולים ממושכים בצורת טרמפים. הוא מתכוון לצאת בטרמפ למיזל באי רומה, לבחור כזה יהיה ודאי נושאים משותפים עם נערה חיונית וספורטיבית חובבת סיולים ובעלת חוש-הומור בניג 20,5-17,6. הוא מומחה, אסילו, להצטרף ככתל-ליווי למיזל הג'ל.

תלמידות בלי פוליטיקה

שתי תלמידות בית-ספר תיכון (913/487) בנות 16 ו-16,5, מוכנות להתחבב עם שני נערים בני 18,5-17 חופאים או ב' מביבים. הן אומרות שהן מוכנות להתחבב על הכל, מלבד פוליטיקה. על הנערים, כדי להיות ראויים למכתבים מידיות הענוות, להאזין כמחנה סרטים, הצעות, ספרים, וריקודים (פולנויים).

נאזות: — מכתב פרטי נזהנים לכי טוב בכתבדיר ולא במכונת-כתיבה. רק במקרה שכתב היר הוא בלתי-קריא ו' אינך רוצה לכפות על אחרים לסעננו, מוטב לכתבו במכונה, תוך התמצלות.

איפור עינים — לב יבש

רות: — אחת מן השתיים: או ש' תחזרי לאפר את ריסיך בצבע, או ש' תחזרי לבכות. אם את רגשנית כל כך כפי שאת כותבת לי, ומזילה פלני דמי עות על כל שטות, הרי שהעצה הראשונה תהיה לך יעילה יותר, אין דבר מנוח, יותר מאשר גינוב דמעות שחורות בשעת הספקה של סרט.

זנב-אם ואמא

אורח: — אפך ואת אמנם ידידות, אולם אינך יכולה לצפות ממנה שתנהג ותראה כדיוק בכו. היה זה כאילו ב' קשת ממנה להתחלף בנרכיים קצרים וחובי סום. ואם דעתה שונה משלך, אל תקראי לואת, הדור הקודם, כי אם, חוסר נס' יון שלי."

על כל הפונים אני בכך עניין שהוא, לצדך 600 פרו-טה בבונים.

גורלו של יעיש, שהתמודד בקרב התשיעי נער אורכראן, לא היה טוב יותר: הוא נרצח בתחרות-הנאות לאגדול. אולם שתי ה' תבוסות האחרונות של הערב לא העיבו כלל על הסיכום המזהיר: נבחרת בית-ר גברה על הבריטים בתוצאה של 4:14.

כלניות, כלניות. מסיבת הפרידה, ש' נערכה לאחר התחרות היתה מפוארת. ה' שתיה היתה כרת. מצב-הרוח התרומם מעלה מעלה, הגיע לשיאו כאשר נוצר מעגל-הורה ענקי של בית-רדים וחיללים בריטיים.

אחרי הריקודים באה השירה. אחד החיי לים הבריטיים, סרג'נט הרטר, ביקש מן ה' אורחים לשיר את השיר כלניות, כלניות, ה' כשטרף לשירה, הסביר לבית-רדים המופתעים כי הוא שרת בזמנו ביחידת הצנחנים אדומי הכיסות, שהתפרסמה במבצעה נגד ארגון נ' המחתרת העבריים. סיכם את ביקור ה' מתאגפים הישראליים קונסול ישראל ב' קפריסין, אברהם קדרון, שאם במסיבה: "הב' חורים ייצגו את מדינתנו בכבוד. אני מקווה כי הספורטאים הישראליים ידעו להתנהג ב' צורה כה נאה גם בעתיד. הוסיף לדבריו המארח, קולונל אדמס: "התרשמתי מאד מהתנהגותם המצויינת ועזו רוחם של ה' מתאגפים. אני תקווה שקשרי-הספורט ב' נינו לבין ישראל יתהדקו בעתיד הקרוב."

דבריו האחרונים של הקולונל הבריטי היו מעשיים בהחלט: עוד בו כיום הוזמנה נב' חרת הכדורגל של בית-ר לבקר בקפריסין, לערוך סידרת משחקים נגד קבוצות בריטיות.

כדורגל

תכנית לם

בשבוע שעבר, לאחר שנבחרה ההנהלה ה' חדשה של התאחדות-הכדורגל הישראלית, נק' בע כנשיאה השופט המחוזי ד"ר יוסף לם — אשר הוציא בספק דינו (העולם הזה 907) את ספורט-הכדורגל מן המבוי הסתום, בו נמצא זה שנים מספר. השבוע, בשיתוף עם כתב העולם הזה התהה לם את תוכניתה של ההנהלה החדשה לעתיד, שהינה בעיקר תוכ' ניתו:

- פעולה נמרצת לשבירת הקיפאון, ה' שורר בשדה-הכדורגל הישראלי.
- גיוס חברי-כנסת, שיתמכו בהצעה ל' הגדיל את ההקצבה הממשלתית לפיתוח ה' ספורט: יצוג ספורטיבי נאה של ארצנו יעלה את קרנה בזירה הבינלאומית יותר מאשר אלף שליחים ודיפלומטים.

● חיסול כל התערבות מפלגתית בשטח הספורט.

- חינוך הספורטאים למשחק הוגן.
- הסדר מידי של בעיית ליגות-הכדורגל, כדי למנוע קיסוח קבוצה זו, או אחרת.

באשר להיכוח הממושך על התועלת שב' נסיעות ספורטאים ישראלים לחוץ-לארץ, הגיב לם קצרות: "הנסיעות הן דבר חיובי, אבל עלינו להיות זהירים ואין זה מחובתנו להת' מודד תמיד עם גדולי הספורטאים בעולם."

בטחון שסופו כשלון

כדורגלני הפועל תל-אביב היו מלאים בט' חון, שעה שיצאו, השבוע, להתמודד עם מכבי נתניה. לבטחון זה היתה סיבה מספקת: קבר צת נתניה היתה ידועה בחולשתה, נמצאה בין האחרונות כטבלת ליגה א'.

אולם הפעם כמעט וגרם הבטחון המופרז לכשלון מוחלט: אנשי הפועל ולזלו בכללי הוזהרות, ספגו את השער הראשון, הצליחו להציל את המצב רק לאחר ששלחו את שוע' רם, יעקב חודורוב, לבעוט בעיטת-עונש. ה' תוצאה: תיקו (1:1).

במסלול

אחוות-עמים

המאזן הספורטיבי המוזר ביותר של השבוע סוכם בסיום תחרות-הכדורגל בין מכבי זכרון יעקב לבין קבוצת האחתה הנוצרית החיטאית: הזכרונים סגנו 6 שערים, איבדו 7 מחבריהם שנעצרו על-ידי המשטרה. שופט-המשחק ה' כה עד איבוד ההכרה, הועבר לבית-חולים.

דאגה לבריאות

השתיינית המרתונית הקנוית, מרלין בל, שפנתה לפני זמן מה לממשלת בריית-המוע' צות, ביקשה לצלוח את אחד האגמים הגדולים של רוסיה, קיבלה השבוע את התשובה ה' סובייטית: "דאגתנו הגדולה לבריאותך אינה מאפשרת לנו להתיר את הצליחה."

רמלה. קרב זה, ש' נערך במשקל קל ב' נוגי, היחה את אחת ההופעות הנאות ב' יותר של הערב. ב' רנבלום, אשר יצא בתחרות הראשונה בקפריסין בתיקו, החליט הפעם לנצח — ויהי מה. הוא קיים את החלטתו: ביאלנט הופל בנוק' אאוט בסיבוב השני.

אולם הקרב בהא' הידיעה באותו ערב היה ההתמודדות בין חיים חייספיש לבין הארט (משקל קל' בינוני). חייספיש ה' חייכני, בעל הסכני קה המצויינת זכה לתשואות סוערות גם מפי בני עמו וגם מ' פי החיללים הבריטיים, שמילאו את ה' אולם. הוא הירבה להתקוף את יריבו, פתח בקיע מתחת ל' עינו הימנית. שופט הוירה הפסיק את ה' קרב. רופא המשלחת הישראלית, ד"ר ב. קארו, בדק את ה' סצוע, קבע כי אפשר להמשיך. חייספיש הוסיף להתקוף, אך נמנע מלהלום במקום הפצע של יריבו — דבר שסחט תשואות סוע' רות מפי הבריטים, חובבי המשחק ההוגן. ה' תוצאה הסופית: נוקאאוט. המאזן עלה ל-12:0 לטובת בית-ר.

הפצע של יריבו — דבר שסחט תשואות סוע' רות מפי הבריטים, חובבי המשחק ההוגן. ה' תוצאה הסופית: נוקאאוט. המאזן עלה ל-12:0 לטובת בית-ר.

אגרופים כפטישים. הקרב הבא נע' רך במשקל בינוני בין סאראקש לבין אחד מאלופי העבא הבריטי, טור. סאראקש איירי השרידים הפסיד בתחרות הראשונה, אף על פי שעלה בידו להפיל את יריבו פעמיים עוד בסיבוב הראשון. התבוסה מילאה אותו וזעם עד כדי כך שהוא ניסה להבעיר את האוהל, בו שוכן, נעצר ברגע האחרון על-ידי חבריו. הפעם, לפני תחרות-הגומלין, נשבע כי אם לא ינצח, יבעיר את האוהל ו' את עצמו גם יחד.

אולם תוך דקות ספורות התברר כי שום אוהלים לא יעלו באש: מיד עם הינתן ה' אות זינק סאראקש מפיתנו כחיה רעה. אג' רופיו נעו ללא הרף, כפטישים. התוצאה המובנת מאליה: נוקאאוט. המאזן עלה ב' שתי נקודות נוספות.

שרשרת הנצחונות הבית-ריים נוחקה ב' קרב השמיני, בו נפגשו ברציון ו' מורסי (משקל בינוני). ברציון, המתאגרף-כדורגלן, ניצח את יריבו בתחרות הראשו' נה בנוקאאוט, קיחה לנצחון דומה גם ה' פעם. אולם הגורל רצה אחרת: בסיבוב השני נספעה בוקן ידו הימנית. השופט מיהר להכריז על נוקאאוט טכני — והבריטים זכו בשתי נקודות ראשונות.

מתאגרף פרקש נותן נוק-אאוט לטור אשורף את האוהל אם לא אנצח ו'

ספורט

איגרוף

הסיבוב השני

למרות נצחונה הגדול של נבחרת-האיג' רוף הבית-רית בהתמודדות הראשונה עם העבא הבריטי בקפריסין (העולם הזה 912) קיננו בלב מארגני הנבחרת חששות כבדים לקראת ההתמודדות השניה. אולם כבר בקרב השני * של הערב התברר שהשד אינו נורא כל-כך. בקרב זה גבר ב'רציון (בית-ר) על האנגלי קארני בירתון נקודות גדול.

בירתון נקודות דומה גבר גם הראבני על יריבו, טיילור. מצב הנקודות הגיע ל-6:0 לטובת בית-ר. על פני המתאגרפים והישר' אלים המועטים, שישבו באולם הגדול, הופיע חיוך: סיכויי הנצחון גברו לאין ערוך. כא' שר גבר בקרב הרביעי ברציון על לבסון הבריטי בנוקאאוט. העלה את המאזן ל-8:0, כבר ריחה החיוך אפילו על פניו של הקונסול הישראלי בקפריסין.

המספר העיקרי. אחד המספרים ה' עיקריים בשער הנצחון הבית-רי נקבע על-ידי אשר כירנבלום, שהתמודד עם האנגלי ביאלנט, אשר כבר הפסיק להפעיל את אג' רופיו בכל זירות-המרחב, הופיע גם בארץ, בשנת 1946, התאגרף נגד קבוצה ערבית ב'

* הראשון לא נערך עקב אי-הופעתו של האנגלי אונס, שהיה צריך להתמודד עם רחמים.

מתאגרף וייספיש הודם בקארטר חיימקה, המשך לחיז' ו'

בריטניה השעה היפה ביותר

נילחם על החופים, נילחם בשדות הנחיתה, נילחם בשדות וברחובות, נילחם בגבעות — לעולם לא ניכנעו! האיש עגול הפנים שזרק מלים מרדניות אלה בפני הגורל, לפני 15 שנה, ביצע השבוע את כניעתו הסופית. ה' אויב לא היה עוד הנאצי מעבר לתעלה, אלא הגיל: 80 שנה וארבעה חודשים, בתוספת קשרי שמיעה.

וינסטון צ'רצ'יל, צאצאו של אחד מגדולי מצביאי הדורות (הדיכס מאלבורו), בנו של לורד ונכדו של בעל עתון אמריקאי, צייר נוף, סופר, טייס (מאז גיל העמידה), בנאי (בעל כרטיס של האיגוד המקצועי), שחקן פולו ונואם, היה אדם שאהב תמיד את המ' מדים הגדולים. הצלחתו היו אדירות (דוג' מה: ריכוזו הצי הבריטי על אחריותו שבו

סבו היה מושל בריטי באמריקה) ותלמיד ב' לט (הצטיינות מיוחדת בשפות שמיות). אולם כאן נפסק הדמיון. אידן הוא ההיפך מצ'ר ציל: אדם השונא גייסטות מבריקות, שהת' נגד לפגישות הגדולים, שהיו כה אהובות על מורו ורבו, העדיף את הכלים הבדוקים של דיפלומטיה שקטה ועניינית. בלי וינסטון צ'רצ'יל ליד הגה הספינה הבריטית, יהיו עתונות הדיכס משעממים י' תר. אולם תחת הנהגתו אנתוני אידן (58) מובטח שבריטניה תשתדל לשמור על מקור מה היעוד במחנה המערבי: מקומו של ה' מתחוך בין המחנות, הקורא למתינות ולצל' לות'הדעת.

בלגיה

הליקופטר במשפחה

מיום היחלודו, הביטו הבריות על ההליקופטר כעל ייצור משונה, קרוב-משפחה

הליקופטר "סבנה" מעל לונדון

עד אז, מלאך סינתטי

בלתי-מוצלת של המטוסים האדירים. גופו הצנום, כרעיו החלושות ושתי זרועותיו שר' חפז באויר מעל לראשו רק עוררו גיחוך או חמלה.

מצב זה השתפר במקצת רק כאשר התבלט שם חדש בשמי ההליקופטרים: איגור ס' קורסקי, מהנדס רוסי שהיגר לארצות-הברית לאחר ההפיכה הקומוניסטית, המציא הליקופטר המסוגל לא רק להתרומם ולהשאיר באויר, אלא גם לנוע קדימה, אחורה, וזה צידה.

בכל זאת, לא רבים התפעלו מן התוספת למשפחה האוירית. בין המיעוט: חברת ה' תעופה הבלגית סבנה. תוך חמש שנים פית' חה חברה זו שירות הובלה ונסיעות בהליקופטרים, ניהלה תעמולה אדירה למשך נוס' עים, הקימה רשת שדות-נחיתה במרכזי ה' ערים הבלגיות, ובצפון צרפת.

כאשר נחנך שדה הנחיתה בבריסל, כירת בלגיה, הביאו מנהלי החברה את אבי'ההליקופטרים, סיקורסקי עצמו, על מנת שישמיע דברי שבח על יצירותיו.

הסביר אחד ממנהלי סבנה: "כל אדם שואף לכנפיים משלו. ייתכן שפעם יוכל להגשים את חלומו. אז הוא יהיה מלאך, ממש כמו בצירי ילדים". עד אז, הוא יכול להיות מלאך סינתטי."

כדור-הארץ

ארבע שנים טובות

בעת האזכרה לס' פר'מדינאי כושי וולטר וייט, שמת בשבוע שעבר בארצות-הברית, פירסמה מחלקת הסטטיסטיקה האמריקאית הודעה רבת-עניין: בארבע השנים האחרונות לא נערכו בשטח ארצות-הברית כל משפטי לינשט. אולם בשנים 1893 — 1951 נרצחו 3017 מבני הגזע הכושי על-ידי המון פרוע.

ספיר-טואליום מדיני

כאשר שמו, בשבוע שעבר, הכיתות הד' תיות הויאטנאמיות מצור על ארמונו של ראש-הממשלה, גגורין-דיאם בסייגון, ביקש ראש-הממשלה להיכנס איתן במשאומתן. השיב נציג כת קארדאי, המאמינה בספיריטואליזם: לא מוטב לנו לשוחח עם הרוח שלך... מאוחר יותר."

ישיר חיפה

HAIFA CURIER

لأصحيفا

חיילים מעדיפים מהירות

צביה גרשטיין, רב-מוראית בצה"ל, היתה הראשונה ל' בצע השבוע, שבוע החג, את פעולת ההתייצבות במערכת על מנת לזכות בפרס-הזיכוי. נסיעתה בישיור כוונה למ' רה פשוטה מאד, המשותפת לה ולרכבות חיילים אחרים: הצורך להגיע במהירות הבי' תה, לחופשה, ומן החופשה

תל-אביב, 6.4.54

תל-אביב, 6.4.54

הוא מספק שירות הנוטל מן החופשה רק את מינימום הזמן ההכרחי.

גם המזדחה השני, אנטון אייזנברג, היה השבוע חייל שמיהר גם הוא לחופשתו. כאדם רגיש, יש לו לאיזון-ברג נימוק נוסף להעדיף את הישיור: בכל מקום בו קיים תור, יש לחיילים זכות-קדי' מה — אולם לא תמיד נעים ביותר לנצל זכות זאת. אזר-

תל-אביב, 8.4.54

תל-אביב, 8.4.54

אתה, אחד מאלפי הנוסעים, מדי יום בקו הישיור מתל-אביב לחיפה ומחיפה לתל-אביב, אותו מקים א' בדייקנות, נוחיות ומהירות תוכל גם כן לזכות בפרסי הזיכוי לנוסע הראי'ון בתמונת שלמעלה שיבוא ויזהה עצמו במערכת העולם הזה, תל-אביב, ר' ז'וב גליקסון 8, יוענק פרס של 15 ל"י במזומן. השני במזדהים יזכה בפר' של עשר ל"י במזומן.

תי מאד כאשר נשלח בעלי, בשנת 1939, לאנגליה ולקח אותי איתי.

לא להסכים. לא לרחות

הביקור בלונדון השאיר עלי רושם עז, ובשובי לאנקארה לא יכולתי להסתגל לחיים השלווים, המזרחיים למחצה, הרכיליות המרומית שיעממו אותי. גם בעלי שיעמם אותי. לא אהבתי אותו מימי. נישאתי לו רק מפני שהיה לי נוח להינשא לו. למולי גיליתי שבעלי שלח מבטים מזרחיים-תאנים לעבר יפהפיה תורכית, שחורת-עיניים. נפ רדנו כידידים, ועוד בסוף שנת 1939 יצאתי לארצות-הברית.

לאחר ביקור קצר בניו-יורק עברתי להר ליבורד, מקום שם עבדה אחותי איחה גאבור, בחברת פאראמונט. שם שבה והתעוררה שאר פתי הרוומה להיות לכוכבת-קולנוע.

באחת המסיבות ההוליוודיות הטיפוסיות הוצגתי לפני גבר גבהי-קומה שחור-שמש, בעל מראה אתלטי. הגבר, קונרד הילטון, עזב את בת-לוחיתו לנה טורנר ורקד אתי כל אותו ערב. בעת המחול האחרון, הציע לי לבלות איתו ימים מספר במיאמי. מובן מאליו שסירבתי: לדעתי, אסור לה לאשה לקבל הצעות בוק של גברים. אולם יחד עם זאת אסור לה לדחותם בגסות.

אילו היתה אחת האוניבר

סיטות מקציבה קתוריה ל-
מדע הכרת-הגברים, היה
תפקיד הפרופסור נמסר ל-
לא ספק לשחקנית קולנוע
זהובת-שיער, בעלת מזג סו-
ער. כי זואז גאבור מכירה
את הגברים מאין כמוה, ל-
אחר שהיתה נשואה לשו-
שה טיפוסים גבריים שונים.

א פעם אמרו לי ידידי כי אני נח-
שבת למומחית הגדולה ביותר של
דורנו בשטח הגברים. אינני בטור-
חה כי אני ראויה לתואר זה. אי-
נני בטוחה אם דברים אלו היו עלבון, או מח-
מאה. ואף על פי כן אינני מהססת להביע את
דעותי על: מין הגברי.

אני הושטת במקצת שאוכה לשפע של
גינניים. נשים מסוימות עלולות לחשוב אולי
לחצופה. נשים אלו אמורות כי אין הן מעוני-
ינות בגברים, כי הגברים משעממים אותן.
איו צביעות! לאמיתו של דבר הן מתכוונות
לומר כי הגברים אינם מתעניינים בהן.
מובן מאליו שאינני יכולה לומר כי ביליתי
את כל שנותי לצידו של גבר אחד ויחיד.
איו אשה יכולה לעשות זאת? הייתי נשואה
לשלושה טיפוסים שונים תוך הפסקות קלות
בין נישואין לנישואין. כל נישואין נמשכו
שנים רבות, כך שאין איש יכול להאשים
אותי בהתרועעות בלתי-פוסקות מחוץ ל-
תופה.

שלושה בעלים

בהיותי נערה אירופית טיפוסית, התחלתי
את חייהם שואין שלי בגיל צעיר. עתה
אני יודעת כי היה זה משגה רציני. הייתי
רק בת 16 בהינשאי לדיפלומט התורכי,
בורהאן בלג, שהיה מבוגר ממני בעשרים
שנה. הוא היה שקט, אדיב וסובלני. למעשה
לא היתה לו ברירה אלא לנהוג בסובלנות
בנערה רגשנית, סוערת וחסרת נסיון כמוני.
בעלי השני היה קונרד הילטון, בעל רשת
בתי-המלון הגדולים. הוא היה איש-עסקים
אמריקאי טיפוס, עיקש וקצרו-רוח. כרוב
הגברים האמריקאיים היה גם הוא בלתי
מבוגר מבחינה רגשית. אפשר שהגשים ה-
אמריקאיות הבעלתניות והשאפתניות אשמות
בכך.

הבעל השלישי היה, כידוע, ג'ורג' סאנדרס.
הוא היה טיפוס בפני עצמו — מפני שהוא
היה שחקן-קולנוע. מאחר שאני עצמי מתמ-
רת להיות שחקנית, היטבתי להבין לרוחו.
הוא היה אנוכי. היו לו מצבירות. אולם
הוא היה מסוגל להיות מקסים — בשעה
שרצה בכך.

ביקשתי את ידו

אינני זוכרת מתי התחלתי להעדיף את
הגברים על הנשים. אפשר שזה אירע עוד
בילדותי, בבודאפשט. בהיותי בת ארבע, קי-
בלתי בוכה גדולה, אחיותי ניסו להשחית
את הבובה ככל האפשר, ואילו ילדי השכנים
עזרו לי להלביש אותה. כאן למדתי את
הניגוד שבין הגבר המגן לבין האשה ה-
הרסנית.

את הלחץ השני למדתי בבית-הספר. גיליתי
כי המורים — וביחוד המורה שלי לצרפ-
פת — היו סלחנים יותר מן המורות.
הייתי מאוהבת במורה לצרפתית. אולם הוא
היה נשוי. כאן למדתי את הלחץ השלישי:
להתרחק מגברים נשואים.

אני מודה ומתוודה כי ביקשתי את ידו
של בעלי הראשון, הדיפלומט התורכי, עוד
בהיותי בת ארבע-עשרה. פגשתי בו לרא-
שונה במסיבה מפוארת. הוא התבונן בצמותי
הארוכות ואמר: "זכרי, יבוא יום ואשא
אותך לאשה!" זכרתי את דבריו היטב, וכע-
בור שנתיים, כאשר נבחרתי למיס-הונגריה
ונתקלתי בהתנגדות העוזה של אבי לקאריירה
הקולנועית שלי, התקשרתי עם התורכי ואמר-
תי: "היצעת לי נישואין לפני שנתיים. אני
מקוה כי לא שכחת זאת. עכשיו אני מבקשת
את ידך."

שלושה ימים לאחר מכן באנו בברית הני-
שואין. את ירח-הדבש בלינו באלבניה, מקום
שם שימש גיסו של בעלי כשגריר תורכיה.
היו אלה ימים נפלאים.

מובן מאליו שבערה בת 16 לא יכלה להצ-
ליח כמאיתח במסיבות דיפלומטיות, בהן
השתתפו שרים, נסיכים ואפילו מלכים. עשיתי
כמה משגים המוריים. פעם, כאשר שאל אותי
שר תורכי לדעת על הנאצים עניתי בפני-
זורידת: "האין מתכוון לאתו זוג משע-
מם, שעזב את המסיבה בתחילת הערב?"

למולי נהג בי בעלי בהבנה ובשלוה פילוי-
סופית. את ערבינו הפנויים היינו מבלים
בקר את ספרות קלאסית: באלואק, וולטיר
וויקטור-הושבתי. שווא שמח למלא
תפקיד של מורה. כמעט כל הגברים נהגים
מהדרת נשותיהם, היות והדבר גותל להם
הודמנות מציגת להפגין את גאוויותם.

כאמיר, לא יכולתי להגיד למה אינשלך
טואלית של בעלי. אולם הצלחתי לשמש
קישוט נאה בכל המסיבות, שנערכו על-ידו.
הגברים ניסו לעזוב עלי. הנשים שנאו אותי,
או קינאו בי. אין איפוא כל פלא בכך ששמח

הגברים בהי

מאת זואז גאבור

הראשונים לנישואי. לא עבר זמן רב ונודע
לי כי ג'ורג' שמר על דירת הרווקים שלו,
במרכז הוליבורד. הדבר עורר בי חשדות ככ-
דים. כן הכריח אותי ג'ורג', להשתתף בכל
המסיבות שנערכו לכבודו, ולחייך למראה
הנשים היפות, שהקיפו אותו מכל עבר.

החיים עם ג'ורג' סאנדרס הפכו מסובכים
ביותר לאחר שהוא החל לבקר אצל פסיכיא-
טר. הייתי נאלצת להשלים עם אנוכיותו
ושגענותו. בשנת 1952 החליט בעלי לעזוב
אותי ואת הפסיכיאטר ולצאת לאנגליה כדי
להופיע בסרט אייבנהאם. כאשר ביקשתי להיר-
לוח אליו, השיב קצרות: "לא, מוטב לי
להיות חופשי ולהשתעשע." אותה שעה ידעתי
כי אני מוכרחה להיות עצמאית.

ניסיתי והצלחתי. ברגע בו עזב ג'ורג' את
הוליבורד פניתי אל הבמאי מרווין להרוי
וקיבלתי תפקיד גדול בסרט צבעוני, במשך
כורת של 2000 דולר לשבוע. אותו ערב
טילפנתי ללונדון, ובישרתי את הדבר לבעלי.
תגובתו היתה קצרה: "מזור מאד."

שלושה חודשים לאחר מכן, כאשר חזר
בעלי לאמריקה, מצא את תמונתי מתנוססת
על שערי כל העיתונים המצויירים. הדבר
לא מצא חן בעיניו ויחסו נמתח ביותר.
כאשר יצא ג'ורג' לאיטליה, כדי להסריט
סרט עם אינגריד ברגמן, כבר היה ברור
לי כי נישואינו נכשלו. אולם נעניתי לבקשתו
ונלחית אליו. בעת פגישתנו הראשונה אמרה
לי אנגריד: "האין את אשתו של ג'ורג'?"
מיד התרסתי כנגדה: "כן! האין את
אשתו של רוברטו?"
חודשי מספר לאחר מכן חדלתי להיות
אשתו של ג'ורג' סאנדרס.

טעם מעורר

לאחר כישלון נישואי השלישיים החלטתי

להישאר בתחוריי, לפחות למשך זמן מה.
אולם לא היתה לי כל אפשרות לסלק את
הגברים מחיי. ביחוד לא יכולתי לסלק את
פורפיריו רובירוזה, הדיפלומט הדרום-אמרי-
קאי המקסים בו פגשתי בשנת 1953. לאחר
שהפכו נישואי עם ג'ורג' סאנדרס למונח
ריק מתוכן.

רובי היה עדין ומלא הבנה, מקסים ומושך.
אולם היו לו גם מגרעות כגון קנאתנות
ורתחנות. הוא דרש ממני בתקיפות את
גירוש, ואף נשא לו את המיליונרית האמרי-
קאית, ברברה הוטון, כדי ללחוץ עלי. נישור
איו נמשכו רק ששה שבועות.

עתה אנו שוב יחד. אנו מבלים בנעימים
בניו-יורק, הוליבורד ופאריס. רובי מקסים
יותר מתמיד. הוא אחד הגברית המועטים
המחוננים בטעם מעודן לגבי לבוש נשי.

מדריך לנשים

סקרתי איפוא את עברי הסוער למדי והגעתי
אל ההווה. עתה נורר לי רק לסכם את
הלחץ, אשר למדתי מחיי לצידם של גברים
שינים. והרי מדריך גאבור לנשים:

- לעולם אל תינשאי לגבר צעיר ממך.
- את יכילה לעשות זאת רק אם הוא מיליונר —
או אם חייך נמאסו עליך.
- התרכיזי ככל האפשר בגבר הנמצא
בן ידועותיך (או בין צפוייך). אולם יחד
עם זה אל תתנורי מעגנים קלילים עם שכניך
לשולח-המסיבות, או לפסל-האוטובוס. זה
ידיך את המוראל שלך.

- חופשות שנתיות נפרדות — ואולי
גם חדר-מיטות נפרדים — עשויים לשפר
את חייהם-משפחה במידה רבה. הסדרים כאלה
יאפשרו לך להרעפך בצעיף של מיסתורין,
להיות אשה ומאהבת גם יחד.

- אל תפצצי בבכי ואל תפתחי בהספת
מוסר, בהיוודע לך כי בעלך מתעניין באשה
אחרת. במקום זה, צאי למסעות מיסתוריים
ועוררי חשדות בלב בעלך. אם טכסיס זה
לא יועיל לך, נסי לגלות מהו הדבר שיש
לאשה האחרת ואין לך — ושפרי את עצמך
בהתאם.

- אל תנסי לשנות את אופי בעלך. אם
הוא יתנגד לשינוי, יהיה אומלל מאד —
ואם הוא ישתנה, הוא עלול להימאס עליך.

- נסי להתעניין בעבודת בעלך וביסוסים
החביבים עליו. אם לא תעשי זאת, הוא עלול
להיכחך בחובבותיות מזוהות, כגון בילוי
שבתות בחברת מזכירות.

- ואחרון אחרון: העניקי לו מתמאית.
עוררי אותו לחשוב שהוא יצור עליון. אבל
אל תאמיני בכך לעולם!

אסתר לוי
תל-אביב

32

יהודית בר אבי
תל-אביב

31

חנה פרדמוטר
באר-שבע

30

רחל אורן
תל-אביב

29

צפורה ברק
חורה

34

מבצע חיוך

שבוע אחד בלוי חנם במלון רמת-אביב למלכת החיוך.
„סוף שבוע בלוי חנם לכל אחת מסגנוניתיה“

חבילת שי „תמרוקי תיא“ לכל משתתפת אשר תמונתה תתפרסם ב-
„העולם הזה“.

גם את יכולה לזכות באחד הפרסים האלה בתחרות „מבצע חיוך“
של העולם הזה ותיא.

אל תחכי עד אשר תפגשי באחד מצלמי המבצע במקרה. תשלחי את תמונתך שבה
את צוחקת, מיד, בצרופ תלושי-השתתפות, שאפשר לקבלו בכל מקומות מכירה
של תיא, למטה המיבצע, ת. ד. 136, תל-אביב.

והבטיחי את סיכוייך

התאריך והאחרון למשלוח תמונות הוא „ביום הששי“

הזה. 15.4.55

חיוך יפה מנעים את החיים — תיא מיפה את החיוך.

נורית היניבקר
תל-אביב

33

צפורה גלעד
תל-אביב

38

שרה בינשטוק
תל-אביב

37

צדיק ורדה
תל-אביב

36

מרים ירושלמי
תל-אביב

35

דליה סכן
תל-אביב

42

שושנה בן יעקב
תל-אביב

41

שודמית גמר
רמת-גן

40

רבקה שוורץ
טבריה

39

מאתה ש'ני'ם תיא

